

PAPER DETAILS

TITLE: Egitimde Etikile Ilgili Yapilan alısmaların Analizi: Meta-Sentez alısması

AUTHORS: zge SARIKAYA,Selda BAKIR

PAGES: 990-1027

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/2582260>

<http://kefad.ahievran.edu.tr>

Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi

ISSN: 2147 - 1037

Analysis of the Studies Conducted on Ethics in Education: A Meta-Synthesis Study

Özge Sarıkaya
Selda Bakır

Article Information

CrossMark

DOI: 10.29299/kefad.1158494

Received: 06.09.2022

Revised: 17.05.2023

Accepted: 29.07.2023

Keywords:

Education,

Ethics,

Ethics in Education,

Meta Synthesis

Abstract

The intertwining of ethics and educational issues has directed educators to ethics-based practices on issues such as pedagogical practices, curriculum content, assessment and evaluation, and relationships with students, parents and colleagues. As the relationship between ethics and education and the integration of ethics into education has increased, the number of scientific studies on this subject has also increased. For this reason, the aim of this study was determined as to examine studies in the field of ethics in education according to different variables and to reveal the current situation. Research was conducted using meta-synthesis method which is one of the qualitative research methods. Meta-synthesis studies in the study were accessed from ERIC and TR Index databases. Meta-synthesis of 353 studies with full texts reached was carried out. Studies were analyzed according to their year of publication, study areas, research designs, study groups, sampling methods, data collection tools, data analysis methods and results. The findings obtained as a result of the analyzes were presented within the scope of the sub-problem of the research and discussed with the existing field literature.

Eğitimde Etik ile İlgili Yapılan Çalışmaların Analizi: Meta-Sentez Çalışması

Makale Bilgileri

CrossMark

DOI: 10.29299/kefad.1158494

Yükleme: 06.09.2022

Düzeltilme: 17.05.2023

Kabul: 29.07.2023

Anahtar Kelimeler:

Etik,

Eğitim,

Eğitimde Etik,

Meta-Sentez

Öz

Etik ve eğitim konularının iç içe olması, eğitimcileri pedagojik uygulamalar, müfredat içeriği, ölçme ve değerlendirme, öğrenciler, ebeveynler ve meslektaşları ile ilişkileri gibi konularda etiğe dayalı uygulamalara yönlendirmiştir. Etik ve eğitim ilişkisi ve etiğin eğitime entegrasyonu arttıkça bu konuda yapılan bilimsel çalışmaların sayısı da artmıştır. Bu nedenle bu araştırmanın amacı, etik ve eğitim alanında yapılan çalışmaları farklı değişkenlere göre incelemek ve mevcut durumu ortaya çıkarmak olarak belirlenmiştir. Araştırma nitel araştırma yöntemlerinden meta-sentez yöntemi ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmada meta-sentezi gerçekleştirilen çalışmalara ERIC ve TR Dizin veri tabanlarından ulaşılmıştır. Tam metinlerine ulaşılan 353 çalışmanın meta-sentezi gerçekleştirilmiştir. Çalışmalar yıllarına, çalışma alanlarına, araştırma yöntemlerine, çalışma grupları, örnekleme yöntemlerine, veri toplama araçlarına, veri analiz yöntemlerine ve sonuçlarına göre analiz edilmiştir. Analizler sonucu elde edilen bulgular araştırmanın alt problemi kapsamında sunulmuş ve mevcut alan-yazın ile tartışılmıştır.

Sorumlu Yazar (Yazar 2): Selda Bakır, Doç. Dr., Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Türkiye, sbakir@mehmetakif.edu.tr, ORCID ID: 0000-0002-2169-2910

Yazar 1: Özge Sarıkaya, Doktora Öğrencisi, Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Türkiye, ozgesarikaya01@gmail.com, ORCID ID: 0000-0002-8941-1185

Atıf için: Sarıkaya, Ö., & Bakır, S. (2023). Eğitimde etik ile ilgili yapılan çalışmaların analizi: meta-sentez çalışması. *Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 24(2), 990-1027.

Giriş

Etik, genellikle ahlak ile eş anlamlı olarak kullanılsa da (Demir, 2020), Yunanca “karakter” anlamına gelen “ethos” sözcüğünden türeyen ve ahlaktan daha özel ve felsefi olan bir sözcüktür (Acar, 2000). Ahlak, aynı toplum içerisinde bile farklı bölgelerde değişiklik gösterebilen göreceli davranış ve kurallar bütünüdür; etik, evrensel hakikatleri kapsayan, göreceli değerlendirmeleri olmayan kural ve davranışlar bütünüdür (Yıldız, 2012). Ancak etik ve ahlak birbirinden bağımsız değildir ve bu iki kavram birbirinin bütünleyicisidir (Uğurlu, 2020). Bir felsefe disiplini olan etik (Chowdhury, 2016), ahlak üretmez ancak ahlak üzerine konuşur ve ahlaki kavramları analiz eder; insanlar için iyinin ve kötünün, doğrunun ve yanlışın, hayatın amacının ne olduğunun, ahlaklı ve erdemli bir yaşamın nasıl olması gerektiğini irdeler (Mahmutoğlu, 2009). Etiği anlayabilmek ve değerlendirebilmek için değerler, ilkeler, kurallar, etik kodlar gibi etiğe ilişkin kavramların açıklanması önemlidir (Karatay, 2022). Etik değerler, toplumların düzeni ve huzuru için bireylere benimsetilmesi gereken ve yaşam boyu değişiklik gösterebilen değerlerdir (Özkan ve Çelikten, 2018). Etik ilkeler, bir davranışın doğru mu yoksa yanlış mı olduğuna karar verme sürecinde kullanılan önceden belirlenmiş standartlardır (Aynal, Kumandaş ve Ersanlı, 2013). Etik kurallar, kabul edilebilen ve edilemeyen davranışların neler olduğunun anlaşılmasını sağlayan ilkelerdir (Karatay, 2022). Etik kodlar, meslek gruplarının uymaları gereken, temel değerler, ilkeler ve davranış kurallarını kapsayan kurallar bütünüdür (Ferrell, Fraedrich ve Ferrell, 2010). Bireylerin, ahlaki yargılar oluşturabilme ve etik karar verebilme becerileri nasıl bir hayat yaşayacaklarını (Nirupama ve D’Souza, 2021) ve içinde bulundukları toplumları doğrudan etkileyeceğinden etik eğitiminin bireylere insani gelişim dönemlerinde verilmesi önem taşımaktadır (Kidd, Miner, Schein, Blauw ve Allen, 2020). Bireylerin en verimli yaklaşık yirmi yılının okullarda geçtiği göz önünde bulundurulduğunda, (Demirtaş, 2019), bireylerde ve toplumlarda etik davranışlar ve etik farkındalık yaratmak eğitim ile mümkün olacaktır (Özgen, 2015).

Eğitim toplumların belleklerini oluşturan, kültürel birikimlerin bir sonraki nesle aktarılmasını sağlayan bir araç ve yaşam boyu devam eden bir süreçtir (Bhardwaj, 2016; Elçi ve Elçi, 2022; Güven, 2019). Bireylere kazandırılması gereken istendik davranışların (Kıroğlu, 2020), zihinsel ve bedensel süreçlerin tümünü kapsayan eğitim, çağın gerekliliklerine göre uygulanmalı ve yaşam biçimi haline getirilmeyi gerektirmektedir (Adem, 1980; Em, 2005; Özen, 2019). Eğitim bireylerin hem kendileri hem de etkileşim halinde oldukları diğer bireylerle ilgili farkındalıklarını arttırarak daha bilinçli olmalarını sağlamaktadır (Smith ve diğerleri., 2016). Bireylerin davranışlarının büyük bir kısmının etik ile ilgili olması (Altınkurt ve Yılmaz, 2011), ve insanlık tarihinde yazının icadından sonra etik ve eğitim konularının iç içe olması (Arslan, 2015), eğitimcileri pedagojik uygulamalar, müfredat içeriği, ölçme ve değerlendirme, öğrenciler, ebeveynler ve meslektaşları ile ilişkileri gibi konularda etiğe dayalı uygulamalara yönlendirmiştir (Boon ve Maxwell, 2016). Özellikle genetik ve biyoteknoloji, yapay zekâ, biyomühendislik alanlarının gelişmesi, internet ve teknoloji kullanımının yaygınlaşması

vatandaşlık, etik, ahlak ve değerler gibi kavramları gündeme getirmiş ve etik eğitiminin önemini arttırarak günümüzde eğitim kurumları ve üniversitelerin etik öğretmeyi amaç haline getirilmesini sağlamıştır (Escámez, García López ve Jover 2008; Kidd ve diğerleri., 2020). Eğitimcilerin geleceği oluşturan bireylerle birlikte yaşamlarının ve çalışmalarının bir sonucu olarak kendilerinden de etik ilkeleri benimsemeleri ve gelecek nesillere aktarmaları beklenmektedir (Adami, 2014; Ayeni ve Adeleye, 2014; Martin, 2013). Bu nedenle elliden fazla ülkede eğitim-öğretimde öğretmenlik mesleği için, her meslekte olduğu gibi etik değerler belirlenmiş ve uygulamaya geçirilmiştir (Altbach, Reisberg ve Rumbley, 2019). Ayrıca Ulusal İletişim Derneği (National Communication Association [NCA]), öğrencilerin öğrenme çıktıları arasında çeşitli etik bakış açılarını tanımlayabilmeleri ve her birinin uygunluğunu açıklayabilmeleri, bir iletişim durumunun etik yönlerini değerlendirebilmeleri, etik olmayan iletişime yol açabilecek durumlarda çözümler sunabilmeleri ve etik olarak iletişim kurabilmeleri için “etik iletişim ilkelerini ve uygulamalarını” tanımlamıştır (NCA, 2015).

Eğitimin temelinde insan olması ve bir insanın tüm karakter ve tutumlarının inşa edildiği temel bir taş olarak kabul görmesi, doğrudan veya dolaylı olarak toplumların bütün kesimlerini etkilemesi, eğitimde etiğin önemini ortaya koymaktadır (Erdem ve Altunsaray, 2016; Ilgaz ve Bilgili, 2006; Jokhi ve Jokhi, 2014). Etik kuralların eğitimde öğrencilere etkili bir şekilde verilmesi ve uygulamaya dönüştürülmesi zor olduğundan, eğitim sisteminde etiğin bir ders olarak yer alması ve eğitimcilerin etik değerler için öğrenme alanları yaratması gerekmektedir (Fantus, 2020; Gardelli, Alerby ve Persson, 2014). Etik eğitimi; tarihi, kültürel, ideolojik, politik ve ekonomik faktörler nedeniyle farklı ülkelerde farklı şekillerde organize edilmektedir (Korim ve Hanesová, 2010). Etik olmayan davranışlar ve faaliyetler toplumlar için olumsuz sonuçlar doğuracağından (Onumah, Simpson ve Kwarteng, 2021), bireylerin etiği profesyonel yaşamlarında bir düşünce şekline getirebilmeleri için okullarda etik öğretiminin bir ders olarak yer alması (Canary ve diğerleri., 2014), veya öğretim programlarına da entegre edilmesi önerilmektedir (Gülcan, 2015; Herkert, 2002; Okougbo, Okike ve Alao, 2021).

Eğitim-öğretimde etik konular etkileyebileceği sistemler açısından çok yönlü ve kapsamlıdır (Levent ve Fayda Kınık, 2017). Küreselleşen dünyada bireylerin birbirleriyle daha fazla etkileşim halinde olması (Jafralie ve Zaver, 2019) ve bu etkileşimin toplumları etkilemesi (Lau, 2010) beraberinde eğitimcilerin etik öğretimini sorumluluk olarak kabul etmelerini getirmiştir (Malone, 2020). Özellikle etik eğitimi ve öğretiminin öneminin öne çıkması (Boon ve Maxwell, 2016; Mayhew ve Murphy, 2009) son yıllarda bu konuda yapılan bilimsel çalışmaların sayısını arttırmıştır (Arslan ve Ağdelen, 2020; Ashby-King ve Boyd, 2020; Boon ve Lewthwaite, 2016; Burroughs ve Barkauskas, 2017; Coşkun ve Çelikten, 2020; Edling, Sharp, Löfström and Ammert, 2020; 2020; Erdem ve Altunsayar, 2016; Joiner, 2019; Mion ve Bonfanti, 2018; Sethy, 2018; Sporre, 2018; Tabensky, 2021). Çalışma sayılarındaki artış, etik ve eğitim konulu çalışmalarının incelenmesini ve eğilimlerin tespitini gereklilik haline getirmiştir. İlgili alan-yazın incelendiğinde eğitimde etik konulu çalışmaların

analizlerinin gerçekleştirildiği iki çalışma olduğu belirlenmiştir. (Levent ve Fayda Kınık, 2017; Taş ve Bulut, 2020). Belirlenen bu çalışmalardan biri Levent ve Fayda Kınık tarafından 2017 yılında gerçekleştirilen, doküman inceleme tekniği kullanılarak, 1998-2016 yılları arasında Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nde yayınlanmış olan 121 lisansüstü tezin incelendiği çalışmadır. Belirlenen bir diğer çalışma Taş ve Bulut'un 2020 yılında, doküman inceleme yöntemiyle 1998-2020 yılları arasında Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nde yayımlanan 194 lisansüstü tez ile Google Scholar arama motorunun ilk 100 sayfasında yer alan 1994-2020 yılları arasında eğitim-öğretimde etik konulu 265 makalenin analizlerinin yapıldığı çalışmadır. Güncel araştırmada, gerçekleştirilen iki çalışmadan farklı veri tabanlarında yer alan eğitimde etik konulu çalışmaların meta-sentezi gerçekleştirilmiştir. Mevcut araştırmada ERIC (Education Resource Information Center) ve TR Dizin veri tabanlarında yer alan 1973-2021 yılları arasında yayınlanan 353 çalışmanın meta-sentezi gerçekleştirilmiştir. Eğitimde etik konulu çalışmaların yayınlandıkları yıl, çalışma sayısı ve veri tabanlarının ilgili alanda yapılan diğer iki çalışma ile farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Eğitimde etik konulu çalışmaların analiz edildiği önceki çalışmalar ile güncel araştırmada sorgulanan ortak unsurlar sonuç ve tartışma bölümünde tartışılmıştır.

Gelecekte nelerin daha fazla keşfedilebileceğini bilmek için geçmişte nelerin çalışıldığını anlamak önemlidir (Chang, Chang ve Tseng, 2010). Eğitimde etik konulu çalışmaların incelenmesi, ileride eğitim bilimleri alan-yazınına katkı sağlayacağı ve eğitim-öğretimde etik çalışmalarına rehber olacağı düşünülmektedir. Bu nedenle mevcut araştırmada eğitimde etik konulu çalışmaların incelenmesi amaçlanmış ve aşağıda yer alan araştırma sorularına cevap aranmıştır:

1973-2021 yılları arasında ERIC ve TR Dizin veri tabanlarında yer alan eğitimde etik konulu çalışmaların:

1. Yıllara göre dağılımları nasıldır?
2. Çalışma alanlarına göre dağılımları nasıldır?
3. Araştırma yöntemlerine göre dağılımları nasıldır?
4. Çalışma gruplarına göre dağılımları nasıldır?
5. Örneklem yöntemleri nelerdir?
6. Veri toplama araçlarına göre dağılımları nasıldır?
7. Veri analiz yöntemleri nelerdir?
8. Ulaşılan sonuçlarına göre farklılıkları veya benzerlikleri nelerdir?

Metodoloji

Araştırmanın Yöntemi

Bu araştırmada, eğitimde etik konulu çalışmaların daha kapsamlı ve karşılaştırılabilir (Timulak, 2009) sonuçlarını ve çalışmaların yapısal durumlarının, entegrasyonlarının ve farklılıklarının (Thorne, Jensen, Kearney, Noblit ve Sandelowski, 2004) nasıl olduklarını belirlemek amacıyla meta-sentez yöntemi (Yıldırım, 2016) tercih edilmiştir. Meta-sentez, belirli bir alanda yapılmış çalışmaların sonucunda bulguların değerlendirilmesini, benzer ve farklı yönlerin ortaya konulmasını, yorumlanmasını ve bütünleştirici çıkarımlar yapılmasını sağlayan bir yöntemdir (Finfgeld, 2003; Polat ve Ay, 2016). Meta-sentez çalışmaları araştırılan konu alanlarının eğilimlerini ortaya koymakla beraber araştırmacılara da ilgili alan-yazında yapılmış çalışmalara ulaşma imkânı sağlar (Çalık ve Sözbilir, 2014). Mevcut araştırmada da eğitimde etik konulu çalışmaların belirlenen alt problemler kapsamında sistematik olarak ortaya çıkarılması amaçlanmış ve meta-sentez yöntemi kullanılmıştır.

Veri Kaynakları ve Verilerin Toplanması

Mevcut araştırmada, ERIC ve TR Dizin veri tabanlarında yer alan eğitimde etik konulu çalışmalar senteze tabi tutulmuştur. Araştırmada sentezi gerçekleştirilen çalışmalara 01.01.2022-01.03.2022 tarihleri arasında ERIC ve TR Dizin veri tabanlarından taranarak ulaşılmıştır. Analiz edilen çalışmalara, mevcut araştırmanın gerçekleştirildiği 2022 yılı, konuya ilişkin çalışma yayınlanması ve bu durumun güncel araştırmanın sonuçlarını etkileme ihtimali sebebi ile dahil edilmemiştir. Bu nedenle çalışmaların başlangıç tarihinde sınırlamaya gidilmemiş ancak yayınlanma tarihi en son 31.12.2021 yılı olarak sınırlandırılmıştır. ERIC, eğitim bilimleri alan-yazınında temel bir veri tabanı olarak kabul gördüğü için meta-sentezi yapılan çalışmalara ilk olarak ERIC veri tabanından erişilmiştir. TÜBİTAK ULAKBİM tarafından geliştirilen TR Dizin, fen bilimleri ve sosyal bilimler alanlarında makaleler içeren bibliyografik/tam metin bir veri tabanıdır (Aktaş, 2017). Çalışma kapsamında ERIC veri tabanında başlığında, anahtar kelimelerinde, başlığında ve anahtar kelimelerinde “etik ve eğitim (ethics and education) / etik eğitimi (ethics education) / eğitimde etik (ethics in education)” sözcükleri yer alan çalışmalar taranmıştır. Başlığında ve anahtar kelimelerinde belirlenen anahtar kavramlar bulunan toplam 345 çalışma olduğu belirlenmiştir. ERIC veri tabanında 17 çalışmanın tam metnine ulaşamamış ve 328 çalışma analizlere dahil edilmiştir. TR Dizin veri tabanında başlığında, anahtar kelimelerinde, başlığında ve anahtar kelimelerinde “etik ve eğitim (ethics and education) / etik eğitimi (ethics education) / eğitimde etik (ethics in education)” sözcükleri geçen 26 çalışma olduğu belirlenmiş, 1 çalışmanın tam metnine ulaşamamış ve 25 çalışma analizlere dahil edilmiştir. Tam metnine erişimi sağlanan 353 çalışmanın meta-sentezi gerçekleştirilmiştir.

Verilerin Analizi

Bu çalışmada, ERIC ve TR Dizin veri tabanlarında 1973-2021 yılları arasında yayınlanan eğitimde etik konulu 353 çalışmadan elde edilen veriler içerik analizi tekniği ile analiz edilmiştir. İçerik analizinde amaç, elde edilen verileri açıklayabilecek kavram ve bu kavramlar arasındaki ilişkiye ulaşmaktır (Selçuk, Palancı, Kandemir ve Dündar, 2014). Bu doğrultuda toplanan veriler kavramsallaştırılır, bu kavramlara göre mantıklı şekilde düzenlenir ve verileri açıklayan temalar oluşturulur. Elde edilen veriler kavramlara, kavramlar temalara ve temalar da olguları düzenlemeye ve daha iyi anlamaya katkı sağlamaktadır. İçerik analizi yöntemi, birbiriyle ilişkili ve birbirine benzeyen kavramları temalar çerçevesinde bir araya getirmemizi ve bu temaları okuyucuların anlayacağı şekilde düzenlememize ve yorumlamamızı sağlayan bir yöntemdir. Bu doğrultuda içerik analizi dört aşamadan oluşmaktadır. Bu aşamalar; verilerin kodlanması, temaların bulunması, kodların ve temaların düzenlenmesi, bulguların tanımlanması ve yorumlanması şeklindedir (Yıldırım ve Şimşek, 2016, s. 242,243). Araştırma kapsamında tam metnine erişimi sağlanan her bir çalışmaya ulaşıldıkları veri tabanları kapsamında kod verilmiştir. ERIC veri tabanından ulaşılan çalışmalar E1, E2, E3,.....E328 olacak şekilde, TR Dizin veri tabanından ulaşılan her bir çalışmaya T1, T2, T3,.....T25 olacak şekilde kodlanmıştır. Meta-sentezi gerçekleştirilecek olan çalışmalara erişim sağladıktan sonra araştırmacılar arasında hangi temalar altında analiz yapılacağı belirlenmiştir. Bu doğrultuda “veri toplama aracı formu” geliştirilmiş ve formda yer alan temalara Tablo 1’de yer verilmiştir.

Tablo 1. *Veri toplama aracı formu*

Yayın Kodu	Yayın Yılı	Çalışma Alanı	Araştırma Deseni	Çalışma Grubu	Örnekleme Yöntemi	Veri Toplama Aracı	Veri Analiz Yöntemi	Ulaşılan Sonuç
------------	------------	---------------	------------------	---------------	-------------------	--------------------	---------------------	----------------

Veri toplama aracında yer alan her bir sentez birimi tema olarak kabul edilmiş ve analiz edilen çalışmaların sentez birimlerindeki farklılık ve benzerliklerine yönelik kategoriler oluşturulmuştur. Veri analizleri sonucu elde edilen tema ve kategoriler Tablo 2’de yer verilmiştir.

Tablo 2. Temalar ve kategoriler

1. Eğitimde Etik Konulu Çalışmaların Çalışma Alanları (Tema)
1.1. Eğitim kurumlarında etik (Kategori)
1.2. Alan eğitiminde etik (Kategori)
1.3. Meslek etiği (Kategori)
1.4. Kurumsal etik (Kategori)
1.5. Etik liderlik (Kategori)
1.4. Etik vatandaşlık (Kategori)
2. Eğitimde Etik Konulu Çalışmaların Araştırma Desenleri (Tema)
2.1. Nitel yöntem araştırmaları (Kategori)
2.2. Nicel yöntem araştırmaları (Kategori)
2.3. Karma yöntem araştırmaları (Kategori)
2.4. Yöntem belirtilmeyen araştırmalar (Kategori)
2.5. Diğer araştırmalar (Kategori)
3. Eğitimde Etik Konulu Çalışmaların Çalışma Grupları (Tema)
3.1. Eğitim-öğretim paydaşları (Kategori)
3.2. Öğrenciler/ Farklı alanlarda öğrenim gören öğrenciler (Kategori)
3.3. Kurum Personelleri (Kategori)
3.4. Doktorlar (Kategori)
3.5. Ulusal park ziyaretçileri (Kategori)
4. Eğitimde Etik Konulu Çalışmaların Örneklem Yöntemleri (Tema)
4.1. Seçkisiz örneklem yöntemleri (Kategori)
4.2. Seçkisiz olmayan örneklem yöntemleri (Kategori)
5. Eğitimde Etik Konulu Çalışmaların Veri Toplama Araçları (Tema)
5.1. Nitel yöntem veri toplama araçları (Kategori)
5.2. Nicel yöntem veri toplama araçları (Kategori)
5.3. Karma yöntem veri toplama araçları (Kategori)
6. Eğitimde Etik Konulu Çalışmaların Veri Analiz Yöntemleri (Tema)
6.1. İstatistiksel analiz (Kategori)
6.2. İçerik analizi (Kategori)
6.3. İstatistiksel analiz + içerik analizi (Kategori)
6.4. Doküman analizi (Kategori)
6.5. Kavram analizi (Kategori)
6.6. Veri analiz yöntemi belirtilmeyen çalışmalar (Kategori)
7. Eğitimde Etik Konulu Çalışmalarda Ulaşılan Sonuçlar (Tema)
7.1. Etik eğitiminin önemi (Kategori)
7.2. Eğitim-öğretimde etik/etik uygulamaları (Kategori)
7.3. Etik ve ilişkili kavramların anlaşılması/öğretilmesi (Kategori)
7.4. Etik kişilik (Kategori)

Verilerin analizi sonucunda 7 tema ve 29 kategori elde edilmiş ve bu temalar ve kategorilere Tablo 2’de yer verilmiştir. Veriler analiz edilirken belirli ve benzer/farklı şekilde çoğunluk oluşturan çalışmalar aynı kategori altında birleştirilmiştir.

Güncel araştırmanın geçerlik ve güvenilirliğini sağlamaya yönelik aşağıda yer alan adımlar izlenmiş ve dikkat edilmiştir:

- Araştırmanın amacı açıkça ifade edilmiş ve araştırmanın yapılmasının gerekçesi açıklanmıştır.
- Analizi gerçekleştirilen çalışmalara ulaşma süreci ve analiz süreci açıklanmıştır.

- Analizi gerçekleştirilen çalışmaların incelenecek öğeleri kapsamında araştırmacılar tarafından temalar ve kategoriler oluşturulmuştur.
- Temalar ve kategoriler oluşturulduktan sonra tam metinler analiz edilmiştir.
- Elde edilen çalışmalara 01.01.2022-01.03.2022 tarihleri arasında ulaşılmıştır. Verilerin analizi 20.03.2022-20.06.2022 tarihleri arasında gerçekleştirilmiş ve sentezleme için yeterli süre ayrılmıştır.
- Elde edilen sonuçlar tablo ve şekiller ile desteklenerek sunulmuştur.
- Elde edilen veriler, objektif ve açık olma önceliğiyle birlikte analizler sonucu olduğu şekilde değişiklik yapılmadan ve düzenlenerek okuyucuya sunulmuştur.

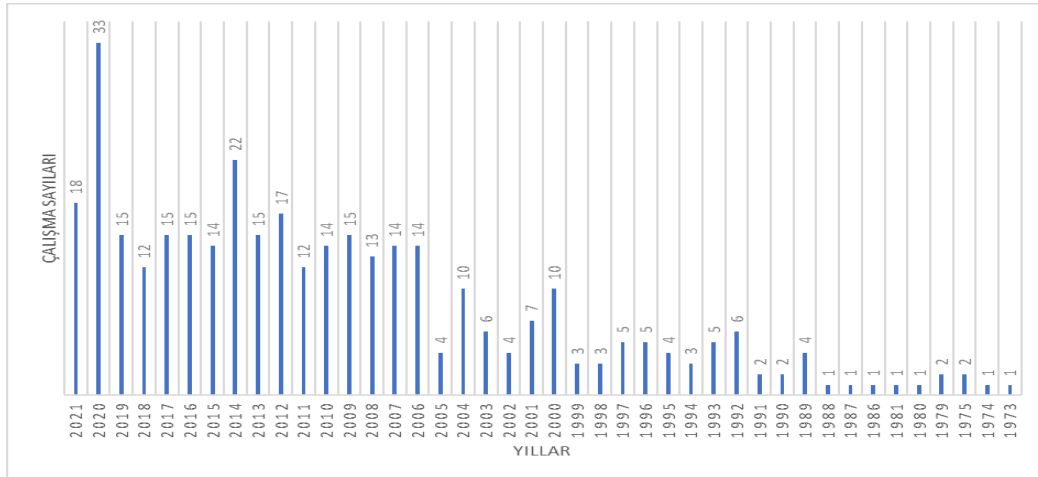
Etik Kurul Onayı

TR Dizin Dergi Değerlendirme Kriterleri'nin 8. maddesine göre "etik kurul onayı" gerektirmeyen bir çalışma olduğu için Etik Kurul Onayı alınmamıştır.

Bulgular

ERIC ve TR Dizin Veri Tabanlarında Yer Alan Eğitimde Etik Konulu Çalışmaların Yıllara Göre Dağılımları

Etik ve eğitim çalışma sayılarının yıllar içerisindeki değişimi aşağıda yer alan grafikte sunulmuştur.

Şekil 1. Eğitimde etik konulu çalışmaların yıllara göre dağılımları

Eğitimde etik alanında yapılan çalışmaların 1970'li yıllarda başladığı ve 2000'li yıllardan sonra çalışma sayılarının arttığı Şekil 1'de görülmektedir. Özellikle son 10 yılda çalışma sayılarındaki artış incelendiğinde etik ve eğitim entegresine verilen önemin arttığı çıkarımı yapılabilir. Eğitimde etik konulu çalışmaların diğer yıllar ile karşılaştırıldığında daha fazla artış yaşanan yıllar 2012 (17 çalışma), 2014 (22 çalışma), 2019 (15 çalışma), 2020 (33 çalışma) ve 2021 (18 çalışma) yılları olarak belirlenmiştir.

ERIC ve TR Dizin Veri Tabanlarında Yer Alan Eğitimde Etik Konulu Çalışmalarının Çalışma Alanlarına Yönelik Bulgular

Etik ve eğitim alanında gerçekleştirilen çalışmaların hangi çalışma alanlarında gerçekleştirildiği Tablo 3'te sunulmuştur.

Tablo 3. Etik ve eğitim alanında gerçekleştirilen çalışmaların alanları

Çalışma Alanı	f	%
Eğitim-öğretimde etiğin önemi	71	20,1
Öğretmen yetiştirme programlarında etik	29	8,2
Tıp eğitiminde etik	23	6,5
Çevre eğitiminde etik	22	6,2
Yükseköğretim kurumlarında etik	17	4,8
Meslek etiği	17	4,8
Bilimsel araştırmalarda etik	15	4,2
Okullarda ve eğitim kurumlarında etik/kurumsal etik	15	4,2
İşletme ve muhasebe eğitiminde etik	14	4,0
Mühendislik eğitiminde etik	13	3,7
Bilgi teknolojileri/sosyal ağ/medya kullanımında etik	13	3,7
Din eğitimi ve etik	12	3,4
Özel eğitim programlarında etik	10	2,8
Etik liderlik	8	2,3
Sosyal hizmet programlarında etik	7	2,0
Fen bilimleri eğitimi ve öğretiminde etik	7	2,0
Sağlık eğitimi programlarında etik	6	1,7
Okul öncesi eğitim programlarında etik	5	1,4
Ahlak eğitimi ve etik	5	1,4
Akademisyenlik ve danışmanlıkta etik	5	1,4
Müzik eğitiminde etik	5	1,4
Hemşirelik eğitiminde etik	5	1,4
Psikolojik danışman eğitim programlarında etik	4	1,1
Savaş/şiddet/göçmenlik ve eğitim-etik politikalar	4	1,1
Etik vatandaşlık	4	1,1
Yetişkin eğitiminde etik	3	0,8
Sanat eğitiminde etik	3	0,8
Beden eğitimi programlarında etik	3	0,8
Matematik eğitiminde etik	2	0,6
Cinsellik eğitiminde etik	2	0,6
Veteriner hekim eğitiminde etik	1	0,3
Tarih eğitiminde etik	1	0,3
Medikal fizik eğitiminde etik	1	0,3
Gazetecilik ve iletişim eğitiminde etik	1	0,3
Genel toplam	353	100

Tablo 3'te etik ve eğitim alanında gerçekleştirilen çalışmaların en çok "eğitim-öğretimde etiğin önemi, öğretmen yetiştirme programlarında etik, tıp eğitiminde etik, çevre eğitiminde etik ve yükseköğretim kurumların etik" olduğu görülmektedir. Son yıllarda gerçekleştirilen çalışmalarda etiğin eğitime entegresinin arttığı ve öğretmenlerin eğitim-öğretim programlarının vazgeçilmez öğeleri olduğu düşünüldüğünde, öğretmen yetiştirme programlarında etik eğitiminin öne çıkması

beklenen sonuçlar arasındadır. Çevre eğitiminde etik alanında yapılan çalışmalar detaylı incelendiğinde çevre eğitimi veren yükseköğretim programlarına ve ilköğretimde çevre eğitiminin yer aldığı derslere entegresinin vurgulandığı belirlenmiştir. Tıp eğitiminde etik çalışmalarında meslek etiğinin öğretim programlarındaki kapsamının genişletilmesine dikkat çekildiği, yükseköğretim kurumlarında etik çalışmalarında ise hem kurumsal etiğe hem de yükseköğretimde yer alan lisans ve ön lisans programlarına etik uygulamaların daha çok yer almasının gerekliliğine dikkat çekildiği belirlenmiştir. Benzer şekilde “meslek etiği, bilimsel araştırmalarda etik, okullarda ve eğitim kurumlarında etik/kurumsal etik, işletme ve muhasebe eğitiminde etik, mühendislik eğitiminde etik, bilgi teknolojileri/sosyal ağ/medya kullanımında etik, din eğitimi ve etik, özel eğitim programlarında etik” alanlarının diğer çalışma alanları ile karşılaştırıldığında daha fazla çalışıldığı analizler sonucu tespit edilmiştir. İkinci alt probleme ilişkin bulgular etiğin disiplinler arası bir konu (Levent ve Fayda Kınık, 2017) olduğunu göstermektedir.

ERIC ve TR Dizin Veri Tabanlarında Yer Alan Eğitimde Etik Konulu Çalışmaların Araştırma Yöntemlerine Yönelik Bulgular

Analizler sonucu eğitimde etik konulu çalışmaların araştırma yöntemlerine yönelik ulaşılan bulgular Tablo 4’te yer almaktadır.

Tablo 4. Eğitimde etik konulu çalışmaların araştırma yöntemleri

Araştırma yöntemi	f	%
Literatür Analizi/Derleme	185	52,41
Nitel Araştırma	67	18,98
Nicel Araştırma	39	11,05
Karma Araştırma	8	2,27
Belirtilmemiş	54	15,30
Genel Toplam	353	100

Etik ve eğitim alanındaki çalışmaların araştırma yöntemleri incelendiğinde (Tablo 4), Analizler sonucu 185 çalışmanın literatür analizi/derleme çalışmaları olduğu tespit edilmiştir. Bu çalışmaların içerikleri incelendiğinde "etik teoriler ve eğitim-öğretime uygulamaları, etik eğitimin önemi, meslek etiğinin önemi, eğitim-öğretim programlarındaki etik konular-uygulamalar, etiğin eğitime entegrasyonu, etik ikilemler ve karar verme mekanizmaları, farklı alanlarda etik öğretimi, kurumsal etik ve uygulamalar, tıp eğitiminde etik uygulamalar, çevre eğitimindeki etik uygulamalar, bilimsel araştırmalarda etik” konularının ön plana çıktığı belirlenmiştir. Literatür analizi/derleme çalışmalarından sonra nitel yöntem araştırmalarının (67 çalışma) tercih edildiği görülmektedir. Eğitimde etik konulu çalışmalarda nitel araştırma yöntemleri desenlerinden ise durum çalışması, doküman analizi, fenomenoloji çalışması, eylem araştırması, etnografik araştırması, saha araştırması desenlerinin tercih edildiği tespit edilmiştir. Nitel araştırma yöntemi tercih edilen çalışmaların içerikleri incelendiğinde ise çalışma gruplarının yaşadıkları etik ikilemler ve sorunlara dikkat çekildiği ve buna yönelik görüş, düşünce ve gözlemlerin yer aldığı, etik uygulamalarının kapsamının ve yeterliliğinin irdelendiği çalışmalar olduğu saptanmıştır. Doküman analizi yöntemi kullanılan

çalışmaların eğitim-öğretim programlarını, ders programlarını ve etik uygulamaları çalışmalarını analizlerini gerçekleştirdikleri sonucuna ulaşılmıştır. Eğitimde etik konulu çalışmalarda tercih edilen nicel araştırma yöntemlerinde kullanılan desenlerin (39 çalışma) ise tarama çalışmaları ve deneysel araştırmalar oldukları tespit edilmiştir. 8 çalışmada karma yöntem araştırmalarının kullanıldığı belirlenmiştir. Sentezi gerçekleştirilen 54 çalışmada araştırma yönteminin belirtilmediği sonucuna ulaşılmıştır. Ancak bu çalışmalar analiz edildiğinde etik uygulamalara ilişkin rapor çalışmaları, etiği eğitime entegre aşamasında model geliştirme çalışmaları, eğitimde etik uygulamalara ilişkin anket araştırması çalışmaları ile ölçek geliştirme ve program geliştirme çalışmaları oldukları saptanmıştır.

ERIC ve TR Dizin Veri Tabanlarında Yer Alan Eğitimde Etik Konulu Çalışmaların Çalışma Gruplarına İlişkin Bulgular

Araştırmanın dördüncü alt problemi kapsamında eğitimde etik konulu çalışmaların çalışma grupları analiz edilmiştir ve aşağıda analiz sonuçları sunulmuştur (Tablo 5).

Tablo 5. Eğitimde etik konulu çalışmaların çalışma grupları

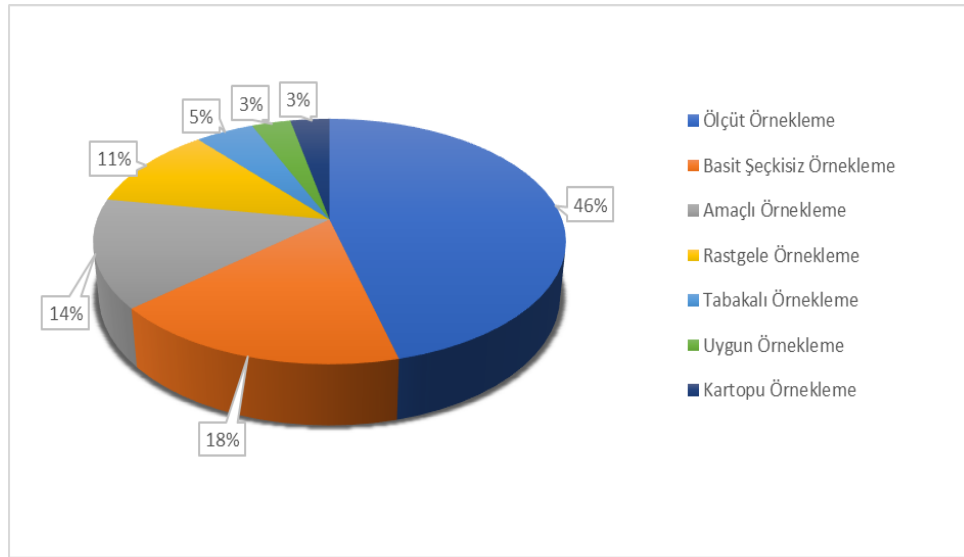
Çalışma grubu	f	%
Üniversite öğrencileri	20	19,0
Akademisyenler	15	14,3
Öğretmenler	13	12,4
Tıp fakültesi öğrencileri	9	8,6
İşletme bölümü öğrencileri	6	5,7
Eğitim fakültesi öğrencileri	5	4,8
Lisansüstü öğrenim gören öğrenciler	5	4,8
Mühendislik fakültesi öğrencileri	4	3,8
Muhasebe bölümü öğrencileri	4	3,8
Fen bilgisi öğretmen adayları	3	2,9
Lise öğrencileri	3	2,9
Ebeveynler	3	2,9
Özel eğitim öğretmenleri	2	1,9
Asistan doktorlar	2	1,9
Hemşirelik öğrencileri	2	1,9
Okul öncesi öğretmenleri	2	1,9
Üniversite personelleri	1	1,0
Üniversite yöneticileri	1	1,0
Çevre eğitimcileri	1	1,0
Beden eğitimi öğretmenleri	1	1,0
Teknoloji eğitimcileri	1	1,0
Gazetecilik ve iletişim fakültesi öğrencileri	1	1,0
Ulusal park ziyaretçileri	1	1,0
Genel toplam	105	100

Tablo 5 incelendiğinde etik ve eğitim alanında gerçekleştirilen çalışmalarda çoğunlukla “üniversite öğrencileri, akademisyenler, öğretmenler ve tıp fakültesi öğrencileri” ile birlikte çalışıldığı belirlenmiştir. Çalışma gruplarının farklılaşması eğitim-öğretimin kapsamının geniş olması ve özel alanlarda etik uygulamaların farklılaşması nedeniyle bu duruma uygun kişiler ile birlikte çalışılması sonucu çıkarılmıştır. Bu sonuca bağlı olarak diğer çalışma grupları karşılaştırıldığında çoğunlukla

“işletme bölümü öğrencileri, eğitim fakültesi öğrencileri, lisansüstü öğrenim gören öğrenciler, mühendislik fakültesi öğrencileri, muhasebe bölümü öğrencileri” ile birlikte çalışıldığı sonucuna ulaşılmıştır.

ERIC ve TR Dizin Veri Tabanlarında Yer Alan Eğitimde Etik Konulu Çalışmaların Örneklem Yöntemlerine Göre Dağılımları

Eğitimde etik konulu çalışmalarda kullanılan örneklem yöntemleri Şekil 2’de yer almaktadır.

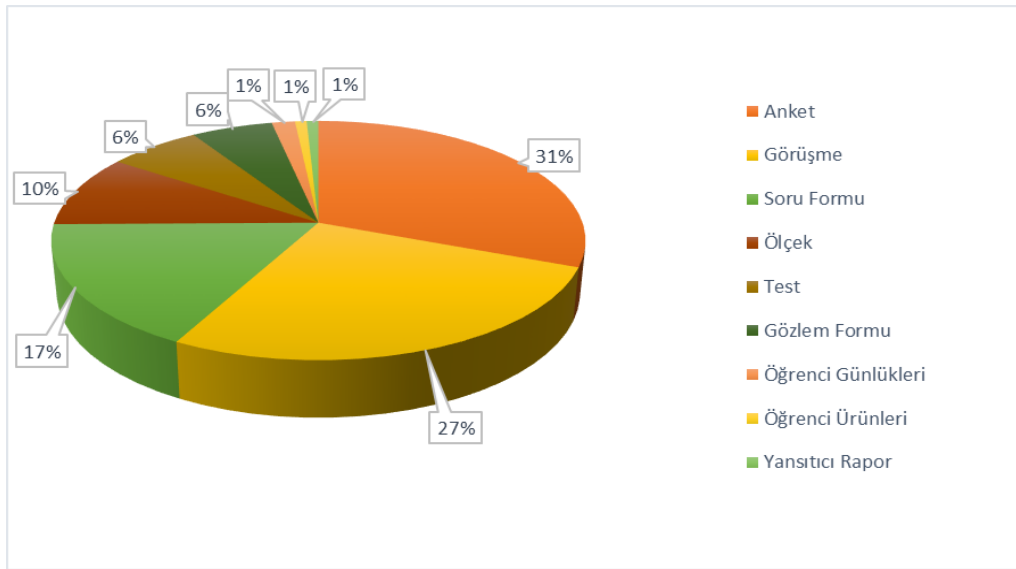

Şekil 2. Eğitimde etik konulu çalışmaların örneklem yöntemleri

Şekil 2’ye göre, eğitimde etik konulu çalışmalarda kullanılan örneklem yöntemleri incelendiğinde, çalışmaların %46’sında ölçüt örneklem, %18’inde basit seçkisiz örneklem, %14’ünde amaçlı örneklem, %11’inde rastgele örneklem, %5’inde tabakalı örneklem, %3’ünde uygun örneklem ve %3’ünde kartopu örneklem tekniklerinin kullanıldığı belirlenmiştir. Çalışmaların neredeyse yarısında ölçüt örneklem kullanılmasının nedeni belirli alanlarda gerçekleştirilen çalışmalar olması çıkarımı yapılabilir. Basit seçkisiz örneklem yönteminin tercih edilen çalışmalar incelendiğinde ise genellikle yükseköğretim düzeyinde öğrenim gören öğrencilerle çalışılmış olması ve evreni temsil etme olasılığını arttırmak amacıyla seçilmiş olması sonuçlarına ulaşılmıştır.

ERIC ve TR Dizin Veri Tabanlarında Yer Alan Eğitimde Etik Konulu Çalışmaların Veri Toplama Araçlarına Göre Dağılımları

Analizler sonucu etik ve eğitim alanında gerçekleştirilen çalışmalarda kullanılan veri toplama araçları Şekil 3’te sunulmuştur.

Şekil 3. Eğitimde etik konulu çalışmaların veri toplama araçları

Şekil 3'e göre, eğitimde etik konulu çalışmalarda kullanılan veri toplama araçlarının araştırma yöntemleri ile paralellik gösterdiği (doküman inceleme, nicel ve nitel araştırmalar çoğunlukta) ve veri toplama aracı olarak anket, görüşme ve soru formunun kullanıldığı belirlenmiştir. Analizler sonucu ayrıca ölçek, test, gözlem formu, öğrenci günlükleri, öğrenci ürünleri ve yansıtıcı raporların da veri toplama aracı olarak kullanıldığı belirlenmiştir.

ERIC ve TR Dizin Veri Tabanlarında Yer Alan Eğitimde Etik Konulu Çalışmaların Veri Analiz Yöntemlerine İlişkin Bulgular

Araştırmanın yedinci alt problemi kapsamında eğitimde etik konulu çalışmaların veri analiz yöntemleri belirlenmiş ve Tablo 6'da yer verilmiştir.

Tablo 6. Eğitimde etik konulu çalışmaların veri analiz yöntemleri

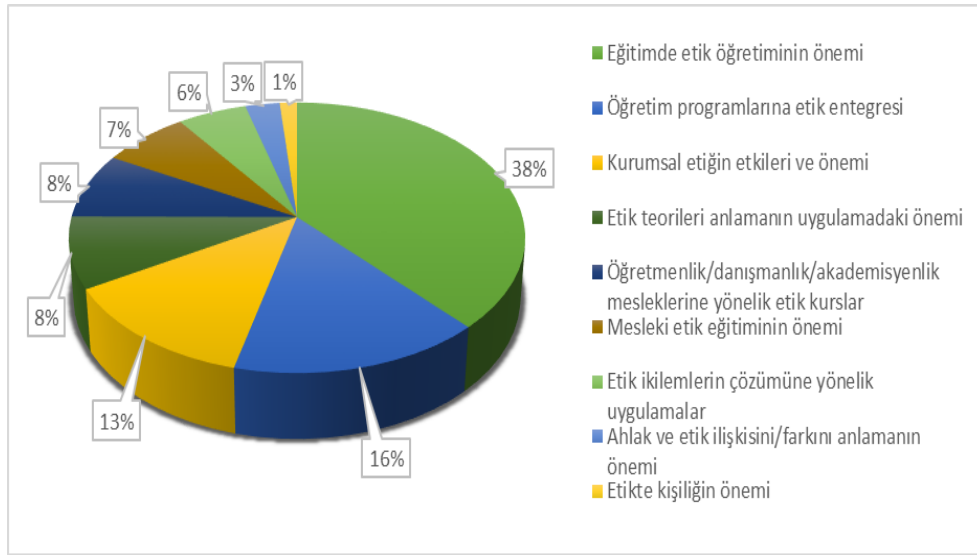
Veri analiz yöntemi	f	%
İstatistiksel analiz	51	14,4
İçerik analizi	45	12,7
İstatistiksel analiz + içerik analizi	12	3,4
Doküman analizi	10	2,8
Kavramsal analiz	1	0,3
Belirtilmemiş	234	66,3
Genel toplam	353	100

Meta-sentezi gerçekleştirilen eğitimde etik konulu çalışmaların veri analiz yöntemlerinde en çok kullanılan analiz yönteminin istatistiksel analizler olduğu Tablo 6'da görülmektedir. Çalışmada nicel araştırma yöntemlerinin diğer araştırma yöntemlerine göre daha fazla kullanılması ulaşılan sonuç ile örtüşmektedir. Nicel araştırma yöntemlerinden sonra nitel araştırma yöntemlerinin çoğunlukla kullanılması veri analiz yöntemlerinde içerik analizinin de diğer analiz yöntemleriyle karşılaştırıldığında neden daha çok kullanıldığını açıklamaktadır. Eğitimde etik çalışmalarında kullanılan diğer analiz yöntemleri "istatistiksel analiz + içerik analizi, doküman analizi, kavramsal

analiz” şeklinde belirlenmiştir. Çalışmaların büyük bir kısmının teorik çalışmalardan oluşması veri analiz yöntemi belirtilmeyen çalışmaların nedenini yansıtmaktadır.

ERIC ve TR Dizin Veri Tabanlarında Yer Alan Eğitimde Etik Konulu Çalışmaların Ulaşılan Sonuçlara Göre Dağılımları

Araştırmanın sekizinci alt problemi kapsamında eğitimde etik konulu çalışmalarda ulaşılan sonuçların genel çerçevesi Şekil 4’te yer almaktadır.

Şekil 4. Eğitimde etik çalışmalarında ulaşılan sonuçlar

Eğitimde etik alanında yapılan çalışmaların sonuçları analiz edildiğinde sonuçların farklılıklarından çok ortak paydalarda birleştiği belirlenmiştir (Şekil 4). Ulaşılan sonuçlar genel olarak “eğitimde etik öğretiminin önemi, öğretim programlarına etik entegrasyonu, kurumsal etiğin etkileri ve önemi, etik teorileri anlamının uygulamadaki önemi, öğretmenlik / danışmanlık / akademisyenlik mesleklerine yönelik etik kurslar, mesleki etik eğitiminin önemi, etik ikilemlerin çözümüne yönelik uygulamalar, ahlak ve etik ilişkisini/farkını anlamının önemi, etikte kişiliğin önemi” şeklinde belirlenmiştir.

Sonuç ve Tartışma

Bu bölümde, mevcut araştırmada meta-sentez sonucu elde edilen bulgular ve ulaşılan sonuçlar tartışılmıştır. İlgili alan-yazın incelendiğinde etik ile ilgili bilimsel çalışmaların analiz edildiği sadece iki çalışma olduğu belirlenmiştir. Belirlenen ilk çalışma Levent ve Fayda Kınık (2017) tarafından yapılan ve eğitim-öğretimde etik konulu Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi yer alan lisansüstü tezlerin analiz edildiği çalışmadır. Belirlenen ikinci çalışma Taş ve Bulut (2020) tarafından gerçekleştirilen eğitim-öğretimde etik konulu Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi yer alan lisansüstü tezlerin ve Google Scholar arama motorunun ilk 100 sayfasında yer alan eğitim-öğretimde etik konulu makalelerin analizlerinin yapıldığı çalışmadır. Bu nedenle bu çalışmada ulaşılan sonuçlar, Levent ve Fayda Kınık (2017) tarafından ve Taş ve Bulut (2020) tarafından

gerçekleştirilen eğitim-öğretimde etik konulu lisansüstü tezler ve makaleler üzerine yapılan iki çalışmada sorgulanan ortak unsurlar karşılaştırılarak tartışılmıştır.

Güncel araştırmada ilk olarak ERIC ve TR Dizin veri tabanlarında yer alan etik ve eğitim alanında yapılan çalışmaların yıllara göre dağılımları belirlenmiştir. Eğitimde etik çalışmalarının 1973 yılında başladığı belirlenmiştir. 2000 yılından itibaren ise çalışma sayılarında artış yaşandığı ve etik ve eğitim konularının entegresinin ve eğitimde etiğin öneminin arttığı sonucuna ulaşılmıştır. En az çalışma yapılan yıllar (her biri birer çalışma) 1973, 1974, 1980, 1981, 1986, 1987 ve 1988 yılları olarak tespit edilmiştir. Eğitimde etik çalışmalarının en fazla yapıldığı yıllar ise 2012, 2014, 2019, 2020 ve 2021 yılları olarak belirlenmiştir.

Levent ve Fayda Kınık (2017), gerçekleştirdikleri çalışmada eğitim-öğretimde etik konulu lisansüstü tezlerin 1998 yılında başladığını, benzer şekilde Taş ve Bulut (2020) da lisansüstü tezlerin 1998 yılında başladığını tespit etmişlerdir. Taş ve Bulut (2020), çalışmalarında Google Scholar’da yer alan eğitim-öğretimde etik makalelerin de 1994 yılında başladığını belirlemişlerdir. ERIC ve TR Dizin veri tabanlarında ise çalışmaların 1973 yılında başladığı sonucuna ulaşılmıştır. Eğitimde etik çalışmalarının lisansüstü tez çalışmalarına göre daha erken başlaması konuya ilişkin araştırmaların daha önce başladığını göstermektedir.

Eğitimde etik konulu çalışmaların alanları incelendiğinde en fazla çalışılan alanlar “eğitim-öğretimde etiğin önemi, öğretmen yetiştirme programlarında etik, tıp eğitiminde etik, çevre eğitiminde etik ve yükseköğretim kurumların etik” olarak belirlenmiştir. Bu alanlar dışında tespit edilen çalışma alanları “meslek etiği, bilimsel araştırmalarda etik, okullarda ve eğitim kurumlarında etik/kurumsal etik, işletme ve muhasebe eğitiminde etik, mühendislik eğitiminde etik, bilgi teknolojileri/sosyal ağ/medya kullanımında etik, din eğitimi ve etik, özel eğitim programlarında etik, etik liderlik, sosyal hizmet programlarında etik, fen bilimleri eğitimi ve öğretiminde etik, sağlık eğitimi programlarında etik, okul öncesi eğitim programlarında etik, ahlak eğitimi ve etik, akademisyenlik ve danışmanlıkta etik, müzik eğitiminde etik, hemşirelik eğitiminde etik, psikolojik danışman eğitim programlarında etik, savaş/şiddet/göçmenlik ve eğitim-etik politikalar, etik vatandaşlık, yetişkin eğitiminde etik, sanat eğitiminde etik, beden eğitimi programlarında etik, matematik eğitiminde etik, cinsellik eğitiminde etik, veteriner hekim eğitiminde etik, tarih eğitiminde etik, medikal fizik eğitiminde etik, gazetecilik ve iletişim eğitiminde etik” şeklindedir.

Etik ve eğitim alanında meta-sentezi gerçekleştirilen çalışmaların araştırma yöntemleri incelendiğinde çalışmaların büyük çoğunluğunun teorik çalışmalar olduğu belirlenmiştir. Öne çıkan diğer çalışmaların literatür analizi/derleme ve doküman inceleme çalışmaları olduğu belirlenmiştir. Eğitimde etik çalışmalarında çoğunlukla nitel araştırma yöntemlerinin (sadece nitel araştırma olarak belirtilen çalışmalar, durum çalışması, fenomenoloji çalışması, eylem araştırması, etnografik araştırma ve saha araştırması) kullanıldığı analizler sonrası tespit edilmiştir. Çalışmalarda sadece nicel araştırma

yöntemlerinin de (tarama çalışması, deneysel araştırma) sıklıkla kullanıldığı belirlenmiştir. Ayrıca eğitimde etik uygulamalarının yer aldığı rapor çalışmalarına, model geliştirme çalışmalarına ve karma araştırmalara rastlanmıştır.

Levent ve Fayda Kınık (2017) ile Taş ve Bulut (2020), analizlerini gerçekleştirdikleri lisansüstü tezlerde ve makalelerde en çok kullanılan araştırma desenini nicel araştırmalar, ikinci en çok kullanılan araştırma desenini nitel araştırmalar ve üçüncü olarak kullanılan araştırma desenini karma araştırmalar olarak belirlemişlerdir. Çalışmalardan elde edilen bulgular incelendiğinde; güncel araştırmanın bulgularıyla benzerlik gösterdiği tespit edilmiştir.

Araştırmanın dördüncü alt probleminde etik ve eğitim alanında yapılan çalışmalarının çalışma grupları analiz edilmiştir. Analizler sonucu en çok "üniversite öğrencileri, akademisyenler, öğretmenler ve tıp fakültesi öğrencileri" ile birlikte çalışıldığı sonucuna ulaşılmıştır. Çalışma alanlarının farklılaşmasından dolayı belirlenen farklı çalışma grupları "işletme bölümü öğrencileri, eğitim fakültesi öğrencileri, lisansüstü öğrenim gören öğrenciler, mühendislik fakültesi öğrencileri, muhasebe bölümü öğrencileri, fen bilgisi öğretmen adayları, lise öğrencileri, ebeveynler, özel eğitim öğretmenleri, asistan doktorlar, hemşirelik öğrencileri, okul öncesi öğretmenleri, üniversite personelleri, üniversite yöneticileri, çevre eğitimcileri, beden eğitimi öğretmenleri, teknoloji eğitimcileri, gazetecilik ve iletişim fakültesi öğrencileri, ulusal park ziyaretçileri " biçimindedir.

Levent ve Fayda Kınık (2017), çalışmalarında incelemesi yapılan ilk üç etik unsuru okul yöneticileri, öğretmenler ve öğrenciler olarak belirlemişlerdir. Taş ve Bulut (2020), çalışmalarında çalışma grupları; öğretmenler, öğretmen adayları ve akademik personeller olarak tespit etmişlerdir. Çalışmalardan elde edilen bulguların güncel araştırmanın ilgili alt problem bulgularıyla örtüştüğü sonucuna ulaşılmıştır. Yapılan çalışmalarda öğretmen, öğrenci ve akademisyenlerin çalışma grubu olarak yer almaları etik ve eğitim konusunda yapılmış olmalarının bir sonucudur.

Mevcut araştırmada sentezi yapılan diğer değişkenler çalışmalarının örnekleme yöntemleri ve Çalışmaların çoğunluğunda (%46) ölçüt örnekleme, %18'inde basit seçkisiz örnekleme, %14'ünde amaçlı örnekleme, %11'inde rastgele örnekleme, %5'inde tabakalı örnekleme, %3'ünde uygun örnekleme ve %3'ünde kartopu örnekleme tekniklerinin kullanıldığı belirlenmiştir.

Meta-sentezi gerçekleştirilen çalışmaların veri toplama araçlarına ve veri analiz yöntemlerine yönelik bulgular şu şekildedir; çalışmalarda anket (%31), görüşme (%27), soru formu (%17), ölçek (%10), test ve gözlem formu (her biri %6), öğrenci günlükleri, öğrenci ürünleri ve yansıtıcı raporların (her biri %1) veri toplama aracı olarak kullanıldığı belirlenmiştir. Veri analiz yöntemleri ise İstatistiksel Analiz (%14), içerik analizi (%13), istatistiksel analiz + içerik analizi (%3), doküman analizi (%3), kavramsal analiz (yalnızca 1 çalışmada kullanılmış) şeklindedir. Çalışmaların %66'sında veri analiz yöntemlerinin belirtilmediği tespit edilmiştir. Örnekleme yöntemlerinin, veri toplama

araçlarının, çalışmaların araştırma yöntemlerinin dağılımları ile paralellik göstermesi tesadüfi değildir.

Güncel araştırmada etik ve eğitim alanında yapılan çalışmaların sonuçları da meta-senteze tabi tutulmuştur. Genel olarak çalışma sonuçları “eğitimde etik öğretiminin önemi, öğretim programlarına etik entegrasi, kurumsal etiğin etkileri ve önemi, etik teorileri anlayanın uygulamadaki önemi, öğretmenlik / danışmanlık / akademisyenlik mesleklerine yönelik etik kurslar, mesleki etik eğitiminin önemi, etik ikilemlerin çözümüne yönelik uygulamalar, ahlak ve etik ilişkisini/farkını anlayanın önemi, etikte kişiliğin önemi” başlıkları altında toplanmıştır. Çalışmalarda elde edilen sonuçlar detaylı olarak incelendiğinde eğitim-öğretim kademelerinde öğrencilerin, yetişkin eğitimi ve halk eğitim kurslarında bireylerin etik bilgisini/farkındalığını arttırmaya yönelik, mesleki etik bilgilerini ve karar verme becerilerini geliştirmeye yönelik ders, modül veya modellerin programlarda bütünleştirilmesi önerilmiştir. Çalışma sonuçlarında öğretim ortamlarında etiğin bireylere verilmesi, etik derslerinin, kurslarının kapsamlarının genişletilmesi, eksikliklerin belirlenmesi ve çözümüne yönelik uygulamaların geliştirilmesi, farklı mesleklerde etik ikilemler ve karar verme mekanizmalarının belirlenmesi, erdem etiğinin öğretimi ve kişilik gelişimi ile birlikte etik gelişiminin sağlanmasına yönelik uygulamalar önerilmiştir. Etikteki felsefi yaklaşımlar, liderlik etiği ve vatandaşlık etiğinin önemi, çevre etiği ve çevre sorunları, teknoloji kullanımında etik ilkeler, kurumsal etik problemler ve çözümleri çalışma sonuçlarında dikkat çekilen ve konuya yönelik çözüm önerilerinde bulunan konular arasında belirlenmiştir.

Etik ve eğitim alanında yapılan çalışmaların ve uygulamaların etik farkındalığını arttıracakı düşünülmektedir. Bu nedenle güncel araştırmada etik ve eğitim alanında yapılan bilimsel çalışmaların farklı değişkenlere göre meta-sentezi gerçekleştirilmiştir ve mevcut durumun belirlenmesi hedeflenmiştir. Araştırmada incelenen bilimsel çalışmalar ERIC ve TR Dizin veri tabanları ile sınırlandırılmıştır. Araştırmada taranan çalışmalar için herhangi bir tarih sınırlamasına gidilmemiştir ve sentezi gerçekleştirilen çalışmalar için başlangıç tarihi olarak metnine ulaşılan en eski tarihli çalışmanın tarihi (1973) kabul edilmiştir.

<http://kefad.ahievran.edu.tr>

Ahi Evran University Journal of Kırşehir Education Faculty

ISSN: 2147 - 1037

ENGLISH VERSION

Introduction

Although ethics is often used as a synonym for morality (Demir, 2020), it is a word derived from the Greek word “ethos”, which means “character”, and is more specific and philosophical than morality (Acar, 2000). While morality encompasses a relative set of behaviors and rules that may vary in different regions even within the same society, ethics is a set of rules and behaviors that encompass universal truths and have no relative considerations (Yıldız, 2012). However, ethics and morality are not independent of each other, and these two concepts are complementary to each other (Uğurlu, 2020). Ethics, as a philosophical discipline (Chowdhury, 2016), does not produce morality but speaks of morality and analyses moral concepts, examines what good and evil, right and wrong, what the purpose of life is, and what a moral and virtuous life should be like for people (Mahmutoğlu, 2009). To understand and evaluate ethics, it is important to explain ethical concepts such as values, principles, rules and ethical codes (Karatay, 2022). Ethical values are the ones that should be adopted by individuals for order and peace of societies and that can vary throughout people’s lives (Özkan and Çelikten, 2018). Ethical principles are predetermined standards used in the process of deciding whether a behavior is right or wrong (Aynal, Kumandaş and Ersanlı, 2013). Ethical rules are the principles that provide an understanding of acceptable and unacceptable behaviors (Karatay, 2022). Ethical codes are a set of rules that professional groups must adhere to, covering basic values, principles and codes of conduct (Ferrell, Fraedrich and Ferrell, 2010). Since the ability of individuals to form moral judgments and make ethical decisions directly affect what kind of life they will live (Nirupama and D’Souza, 2021) and the societies they live in, it is important that ethical education be given to individuals during their human development periods (Kidd, Miner, Schein, Blauw, and Allen, 2020). Considering that approximately twenty productive years of individuals are spent in schools (Demirtaş, 2019), it will be possible to create ethical behaviors and ethical awareness in individuals and societies through education (Özgen, 2015).

Education is a tool that forms memories of societies, enables the transfer of cultural accumulations to the next generation and is a lifelong process (Bhardwaj, 2016; Elçi and Elçi, 2022; Güven, 2019). Education, which includes all of the desired behaviors that should be taught to individuals (Kıroğlu, 2020), mental and physical processes should be applied according to the

requirements of the age and requires to be made a way of life (Adem, 1980; Em, 2005; Özen, 2019). Education increases individuals' awareness of themselves and other individuals they interact with and makes them more aware (Smith et al., 2016). The fact that a large part of the behavior of individuals is related to ethics (Altinkurt and Yılmaz, 2011), and that ethics and educational issues are intertwined after the invention of writing in human history (Arslan, 2015), has led educators to ethical practices on issues such as pedagogical practices, curriculum content, measurement and evaluation, relations with students, parents and colleagues (Boon and Maxwell, 2016). In particular, the development of genetics and biotechnology, artificial intelligence, bioengineering, the spread of the use of Internet and technology have brought concepts such as citizenship, ethics, morality and values to the agenda and increased the importance of ethics education and made educational institutions and universities the aim of teaching ethics today (Escámez, García López and Jover, 2008; Kidd et al., 2020). As a result of living and working with the individuals who form the future, educators are expected to adopt ethical principles and pass them on to future generations (Adami, 2014; Ayeni and Adeleye, 2014; Martin, 2013). For this reason, ethical values have been determined and put into practice for the teaching profession in more than fifty countries, as in every profession (Altbach, Reisberg and Rumbley, 2019). In addition, the National Communication Association (NCA) has defined "principles and practices of ethical communication" so that students can identify various ethical perspectives among their learning outcomes and explain the relevance of each, evaluate the ethical aspects of a communication situation, offer solutions in situations that may lead to unethical communication, and communicate ethically (NCA, 2015).

The fact that education is based on human beings and that it is accepted as a foundation stone on which all the characters and attitudes of a person are built, and that it directly or indirectly affects all segments of societies, reveals the importance of ethics in education (Erdem and Altunsaray, 2016; Ilgaz and Bilgili, 2006; Jokhi and Jokhi, 2014). Since ethical rules are difficult to effectively give to students in education and translate them into practice, ethics should be included as a lesson in the education system, and educators should create learning spaces for ethical values (Fantus, 2020; Gardelli, Alerby and Persson, 2014). Ethics education is organized in different ways in different countries due to historical, cultural, ideological, political and economic factors (Korim and Hanesová, 2010). Since unethical behaviors and activities will have negative consequences for societies (Onumah, Onumah, Simpson and Kwarteng, 2021), it is recommended that ethics teaching be included as a course in schools (Canary et al., 2014), or integrated into curriculum so that individuals can bring ethics into a way of thinking in their professional lives (Gülcan, 2015; Herkert, 2002; Okougbo, Okike and Alao, 2021).

Ethical issues in education and training are multifaceted and comprehensive in terms of the systems they can affect (Levent and Fayda Kınık, 2017). In the globalizing world, individuals interact more with each other (Jafralie and Zaver, 2019), and this interaction affects societies (Lau, 2010) which

has brought educators to accept ethical teaching as a responsibility (Malone, 2020). In particular, the importance of ethics education and training has come to the fore (Boon and Maxwell, 2016; Mayhew and Murphy, 2009) which has led to the increase in the number of scientific studies on this subject in recent years (Arslan and Ağdelen, 2020; Ashby-King and Boyd, 2020; Boon and Lewthwaite, 2016; Burroughs and Barkauskas, 2017; Coşkun and Çelikten, 2020; Edling, Sharp, Löfström and Ammert, 2020; Erdem and Altunsayar, 2016; Joiner, 2019; Mion and Bonfanti, 2018; Sethy, 2018; Sporre, 2018; Tabensky, 2021). The increase in the number of studies has made it necessary to examine the studies conducted on ethics in education and to determine the trends. Examining the relevant field literature, it was determined that there were two studies in which the analyses of the studies on ethics in education were carried out (Levent and Fayda Kınık, 2017; Taş and Bulut, 2020). One of these studies is the study conducted by Levent and Yazar Kınık in 2017, in which 121 graduate theses published in the National Thesis Center of the Council of Higher Education between 1998-2016 were examined using the document review technique. Another study determined is the study in which Taş and Bulut analysed 194 graduate theses published in the National Thesis Center of the Council of Higher Education between 1998-2020 and 265 articles on ethics in education between 1994-2020 in the first 100 pages of the Google Scholar search engine with the document review method in 2020. In the current study, meta-synthesis of studies on ethics in education in different databases from the two studies was carried out. In the current study, meta-synthesis of 353 studies published between 1973-2021 in ERIC (Education Resource Information Center) and TR Index databases was carried out. It was determined that the studies on ethics in education differed from the year they were published, the number of studies and the databases with the other two studies in the relevant field. Previous studies analyzing studies on ethics in education and common elements questioned in current study are discussed in the conclusion and discussion sections.

It is important to understand what has been studied in the past to know what may be explored more in the future (Chang, Chang and Tseng, 2010). It is thought that analysis of the studies on ethics in education will contribute to the field of educational sciences in the future and guide ethical studies in education. For this reason, it is aimed to examine ethics in educational studies in the current research and to answer the following research questions:

Among ethics in education studies in ERIC and TR Index databases during 1973-2021:

1. How is their distribution by year?
2. How are these studies distributed by workspace?
3. How are these studies distributed according to research patterns?
4. How are these studies distributed according to study groups?
5. What are the sampling methods?
6. How is their distribution as per data collection tools?

7. What are their data analysis methods?
8. What are the differences or similarities according to the results reached?

Methodology

Research Method

In this study, meta-synthesis method (Yıldırım, 2016) was preferred with a view to determine the more comprehensive and comparable results of ethical and educational studies (Timulak, 2009) and how the structural status, integration and differences of the studies are (Thorne, Jensen, Kearney, Noblit and Sandelowski, 2004). Meta-synthesis is a method that enables the evaluation of findings as a result of studies in a particular field, the revealing of similar and different aspects, their interpretation and the making of integrative inferences (Finfgeld, 2003; Polat and Ay, 2016). Meta-synthesis studies reveal tendencies of subject areas investigated and provide researchers with the opportunity to access studies made in the relevant field literature (Çalık and Sözbilir, 2014). The current study aimed to systematically reveal the studies on ethics in education within the scope of the determined sub-problems and the meta-synthesis method is used.

Data Sources and Data Collection

In this study, ethics in educational studies in ERIC and TR Index databases were subjected to synthesis. The studies synthesized in the study were accessed by scanning from ERIC and TR Index databases between 01.01.2022 and 01.03.2022. The analyzed studies were not included the year 2022 when the current research was carried out, due to the publication of a study on the subject and the possibility that this situation would affect the results of the current research. For this reason, there is no limitation on the start date of the studies, but the publication date is limited to 31.12.2021. Since ERIC is considered a basic database in the field of educational sciences, meta-synthesized studies were first accessed from the ERIC database. TR Index, developed by TÜBİTAK ULAKBİM, is a bibliographic/full-text database containing articles in the fields of natural and social sciences (Aktaş, 2017). Within the scope of the study, studies with the keywords “ethics and education/ethics education/ethics in education” were scanned in the ERIC database. It was determined that there was a total of 345 studies with key concepts determined in the title and keywords. The full text of 17 studies could not be accessed in the ERIC database, and 328 studies were included in the analyses. Within the scope of the study, it was determined that a total of 26 studies in TR Index database contained the keywords of “ethics and education/ethics education/ethics in education,” full text of 1 study was not reached, and 25 studies were included in analyses of the study. Meta-synthesis was carried out on 353 studies with access to the full text.

Data Analysis

In this study, data obtained from 353 studies on ethics in education published in ERIC and TR Index databases between 1973-2021 were analyzed by content analysis technique. The aim of content analysis is to reach the concept that can explain the obtained data and the relationship between these concepts (Selçuk, Palancı, Kandemir and Dünder, 2014). The data collected in this direction is conceptualized, logically arranged according to these concepts and themes explaining the data are created. The data obtained contribute to concepts, concepts to themes, and themes contribute to organizing and better understanding of phenomena. The content analysis method is a method that allows researchers to bring together interrelated and similar concepts within the framework of themes and to organize and interpret these themes in a way that readers understand. In this direction, content analysis consists of four stages. These stages include coding of data, finding themes, arranging codes and themes, defining and interpreting findings (Yıldırım and Şimşek, 2016, p. 242.243). Within the scope of the research, each study, the full text of which was accessed, was given a code within the scope of the databases they were accessed. Studies from the ERIC database coded in the form of E1, E2, E3,..... E328, and studies from the TR Index database were coded in the form of T1, T2, T3 T25. After accessing the studies to be meta-synthesized, it was determined under which themes the analysis would be carried out among the researchers. In this direction, the “data collection tool form” was developed, and the themes in the form are included in Table 1.

Table 1. *Data collection tool form*

Publication Code	Publication Year	Research Field	Research Design	Study Group	Sampling Method	Data Collection Tool	Data Analysis Method	Results
---------------------	---------------------	-------------------	--------------------	----------------	--------------------	----------------------------	----------------------------	---------

Each synthesis unit in the data collection tool was accepted as a theme and categories were created for the differences and similarities of the analyzed studies in the synthesis units. The themes and categories obtained as a result of data analysis are given in Table 2.

Table 2. *Themes and categories*

1. Research Fields of Ethics in Education (Theme)
1.1. Ethics in educational institutions (Category)
1.2. Ethics in field education (Category)
1.3. Professional ethics (Category)
1.4. Corporate ethics (Category)
1.5. Ethical leadership (Category)
1.4. Ethical citizenship (Category)
2. Research Design of Studies on Ethics in Education (Theme)
2.1. Qualitative method studies (Category)
2.2. Quantitative method studies (Category)
2.3. Mixed methods studies (Category)
2.4. Studies without a method (Category)
2.5. Other research (Category)
3. Study Groups on Ethics in Education (Theme)
3.1. Educational stakeholders (Category)
3.2. Students/ Students studying in different fields (Category)
3.3. Institution Staff (Category)
3.4. Doctors (Category)
3.5. National park visitors (Category)
4. Sampling Methods of Studies on Ethics in Education (Theme)
4.1. Probability sampling methods (Category)
4.2. Non- probability sampling methods (Category)
5. . Data Collection Tools for Studies on Ethics in Education (Theme)
5.1. Qualitative method data collection tools (Category)
5.2. Quantitative method data collection tools (Category)
5.3. Mixed method data collection tools (Category)
6. Data Analysis Methods of Studies on Ethics in Education (Theme)
6.1. Statistical analysis (Category)
6.2. Content analysis (Category)
6.3. Statistical analysis + content analysis (Category)
6.4. Document analysis (Category)
6.5. Concept analysis (Category)
6.6. Studies without a data analysis method (Category)
7. Results of Studies on Ethics in Education (Theme)
7.1. Importance of ethics education (Category)
7.2. Ethics/ethical practices in education (Category)
7.3. Understanding/teaching ethics and related concepts (Category)
7.4. Ethical personality (Category)

As a result of the analysis of the data, 7 themes and 29 categories were obtained and these themes and categories are given in Table 2. While analyzing the data, studies that constitute a majority in a certain and similar/different way were combined under the same category.

The following steps to ensure the validity and reliability of current research have been followed and taken into consideration:

- The purpose of the research was clearly stated, and the reason for conducting the research was explained.
- The process of reaching the analyzed studies and the analysis process were explained.

- Within the scope of the items to be examined in the analyzed studies, themes and categories were created by the researchers.

- After the themes and categories were created, the full texts were analyzed.

- The obtained studies were reached between 01.01.2022 and 01.03.2022. The analysis of the data was carried out between 20.03.2022 and 20.06.2022 and sufficient time was allocated for synthesis.

- Obtained results are presented by supporting with tables and figures.

- The obtained data were presented to the reader without modification and arrangement as a result of the analyzes with the priority of being objective and clear.

Ethics Committee Approval

Ethics Committee Approval was not obtained because it is a study that does not require “ethics committee approval” according to 8th item of TR Index Journal Evaluation Criteria.

Findings

The findings obtained as a result of meta-synthesis are presented together with graphs and frequency-percentage tables within the scope of the sub-problems of the research.

Distribution of Ethics in Education Studies in ERIC and TR Index Databases by Year

The change in the number of ethics in education studies over the years is presented in the Figure 1.

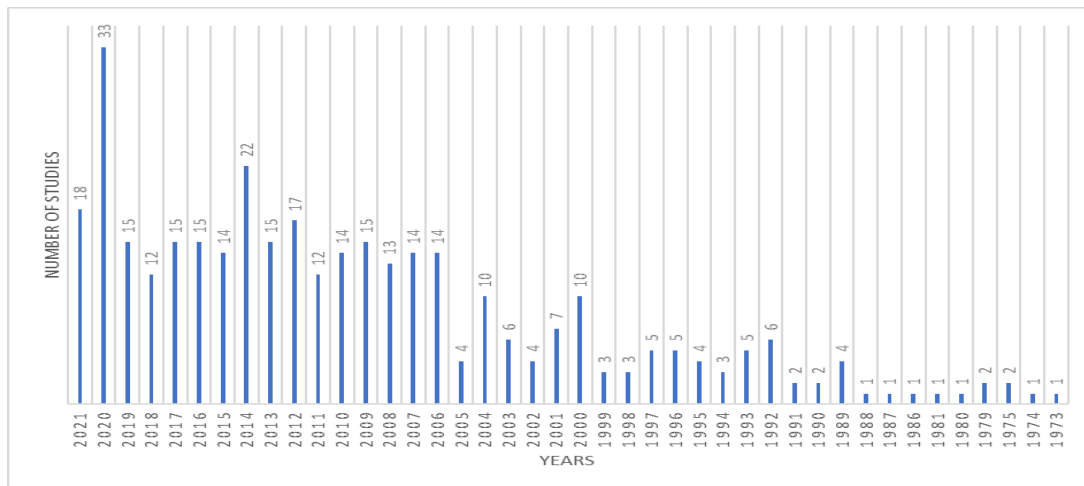

Figure 1. Distribution of ethics in education studies by year

It is seen in Figure 1 that the studies in the field of ethics in education started in the 1970s and the number of studies increased after the 2000s. Especially when the increase in the number of studies during the last 10 years is examined, it can be inferred that the importance given to ethics and education integration has increased. The years in which there was a higher increase in the studies on ethics in education compared to other years were determined as 2012 (17 studies), 2014 (22 studies), 2019 (15 studies), 2020 (33 studies) and 2021 (18 studies).

Findings on Study Fields of Ethics in Education Studies in ERIC and TR Index Databases

The study fields in which the studies carried out in the field of ethics in education are carried out are presented in Table 3.

Table 3. *Study fields of the studies carried out in the field of ethics in education*

Study field	f	%
Importance of ethics in education	71	20,1
Ethics in teacher training programs	29	8,2
Ethics in medical education	23	6,5
Ethics in environmental education	22	6,2
Ethics in higher education institutions	17	4,8
Occupational ethics	17	4,8
Ethics in scientific research	15	4,2
Ethics/corporate ethics in schools and educational institutions	15	4,2
Ethics in business and accounting education	14	4,0
Ethics in engineering education	13	3,7
Ethics in the use of information technology/social networking/media	13	3,7
Religious education and ethics	12	3,4
Ethics in special education programs	10	2,8
Ethical leadership	8	2,3
Ethics in social service programs	7	2,0
Ethics in science education and training	7	2,0
Ethics in health education programs	6	1,7
Ethics in preschool education programs	5	1,4
Morality education and ethics	5	1,4
Ethics in academics and consultancy	5	1,4
Ethics in music education	5	1,4
Ethics in nursing education	5	1,4
Ethics in psychological counselor education programs	4	1,1
War/violence/immigration and education-ethical policies	4	1,1
Ethical citizenship	4	1,1
Ethics in adult education	3	0,8
Ethics in art education	3	0,8
Ethics in physical education program	3	0,8
Ethics in mathematics education	2	0,6
Ethics in sex education	2	0,6
Ethics in veterinary education	1	0,3
Ethics in history education	1	0,3
Ethics in medical physics education	1	0,3
Ethics in journalism and communication education	1	0,3
General total	353	100

In Table 3, it is seen that the studies carried out in the field of ethics in education are mostly “the importance of ethics in education, ethics in teacher training programs, ethics in medical education, ethics in environmental education and ethics of higher education institutions”. Considering that the integration of ethics into education has increased in the studies carried out in recent years and that teachers are indispensable elements of education programs, the prominence of ethics education in teacher training programs is among the expected results. When the studies in the field of ethics in

environmental education were examined in detail, it was determined that the integration of environmental education into higher education programs providing environmental education and courses including environmental education in primary education was emphasized. It was determined that attention was drawn to the expansion of the scope of professional ethics in curriculum in ethics studies in medical education, and attention was drawn to the necessity of including ethical practices more in both institutional ethics and undergraduate and associate degree programs in higher education institutions in ethics studies. Similarly, it was determined that the fields of “professional ethics, ethics in scientific research, ethics in schools and educational institutions, ethics in business and accounting education, ethics in engineering education, ethics in information technologies/social networking/media use, religious education and ethics, ethics in special education programs” were studied more than other fields of study. The findings of the second sub-problem show that ethics is an interdisciplinary issue (Levent and Fayda Kınık, 2017).

Findings on Study Fields of Ethics in Education Studies in ERIC and TR Index Databases

As a result of analyses, the findings of research methods of ethics in educational studies are included in Table 4.

Table 4. *Research methods of the studies carried out in the field of ethics in education*

Research method	f	%
Literature analysis/Review	185	52,41
Qualitative research	67	18,98
Quantitative research	39	11,05
Mixed research	8	2,27
Unspecified	54	15,30
General total	353	100

When the research methods of the studies in the field of ethics and education were examined (Table 4), it was determined that 185 studies were literature analysis/review studies as a result of the analyses. When the contents of these studies were examined, it was determined that "ethical theories and their applications to education, the importance of ethical education, the importance of professional ethics, ethical issues-practices in education programs, the integration of ethics into education, ethical dilemmas and decision-making mechanisms, ethics teaching in different fields, institutional ethics and practices, ethical practices in medical education, ethical practices in environmental education, ethics in scientific research" were prominent topics. After the literature analysis/review studies, it is seen that qualitative method studies (67 studies) were preferred. In the studies on ethics in education, it was determined that case study, document analysis, phenomenology study, action research, ethnographic research, field research designs were preferred among the qualitative research methods designs. When the contents of the studies in which the qualitative research method was preferred were examined, it was determined that the ethical dilemmas and problems experienced by the working groups were pointed out and the opinions, thoughts and observations were included in this regard and the scope and adequacy of ethical practices were

examined. It was concluded that the studies using the document analysis method analyzed the education programs, curriculum and ethical practices studies. It was determined that the patterns used in quantitative research methods preferred in studies on ethics in education (39 studies) were screening studies and experimental studies. It was determined that mixed method studies were used in 8 studies. It was concluded that in 54 studies that were synthesized, the research method was not specified. However, when these studies were analyzed, it was determined that they were report studies on ethical practices, model development studies at the stage of integrating ethics into education, survey research studies on ethical practices in education, scale development and program development studies.

Findings on Study Groups of Ethics in Education Studies in ERIC and TR Index Databases

Within the scope of the fourth sub-problem of the research, study groups of ethics in education studies were analyzed, and the results of the analysis are presented below (Table 5).

Table 5. *Study groups of ethics in educational studies*

Study group	f	%
University students	20	19,0
Academicsians	15	14,3
Teachers	13	12,4
Faculty of medicine students	9	8,6
Department of business administration students	6	5,7
Students of the faculty of educational sciences	5	4,8
Graduate students	5	4,8
Students of the faculty of engineering sciences	4	3,8
Students of accounting department	4	3,8
Prospective science teachers	3	2,9
High school students	3	2,9
Parents	3	2,9
Special education teachers	2	1,9
Assistant doctors	2	1,9
Nursing students	2	1,9
Preschool teachers	2	1,9
University staff	1	1,0
University administrators	1	1,0
Environmental educators	1	1,0
Physical education teachers	1	1,0
Technology educators	1	1,0
Students of journalism and communication faculty	1	1,0
National Park visitors	1	1,0
General total	105	100

When Table 5 is examined, it was determined that studies in the field of ethics in education analyzed mostly “university students, academicsians, teachers and medical faculty students”. It was concluded that the differentiation of study groups was the result of working with appropriate people due to the wide scope of education and training and the differentiation of ethical practices in special areas. Depending on this result, when compared with other study group, it was concluded that

"business department students, faculty of education students, graduate students, engineering faculty students, accounting department students" were mostly studied.

Distribution of Ethics in Education Studies in ERIC and TR Index Databases by Sampling Methods

Sampling methods used in ethics in educational studies are included in Figure 2.

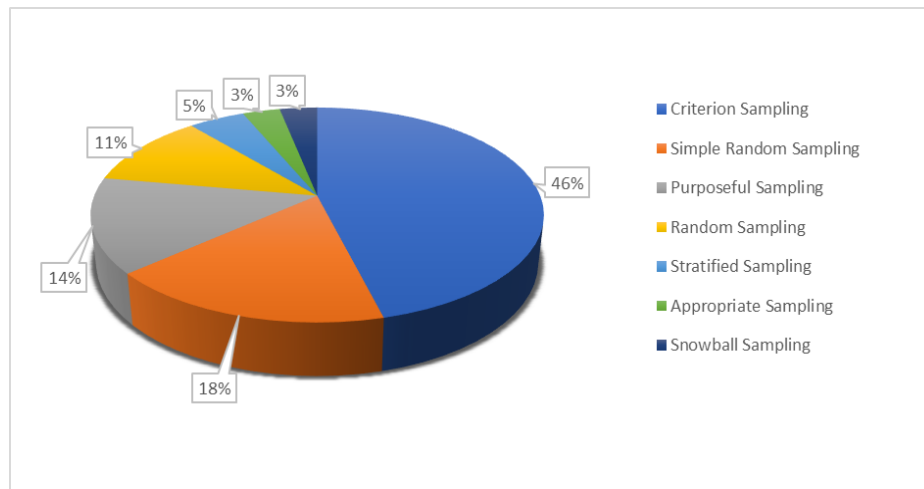

Figure 2. Ethics in educational studies sampling methods

When the sampling methods used in meta-synthesized ethics in education studies were examined, it was determined that criterion sampling was used in 46%; simple random sampling in 18%; purposeful sampling in 14%; random sampling in 11%; stratified sampling in 5%; appropriate sampling in 3%; and snowball sampling techniques in 3% of the studies. It can be inferred that the reason for using criterion sampling in almost half of the studies is the studies carried out in certain areas. When the studies preferring simple random sampling method were examined, it was concluded that it was generally worked with students studying at the higher education level and was chosen to increase the possibility of representing the universe.

Distribution of Ethics in Education Studies in ERIC and TR Index Databases by Data Collection Tools

As a result of the analyzes, the data collection tools used in the studies carried out in the field of ethics in education are presented below (Figure 3).

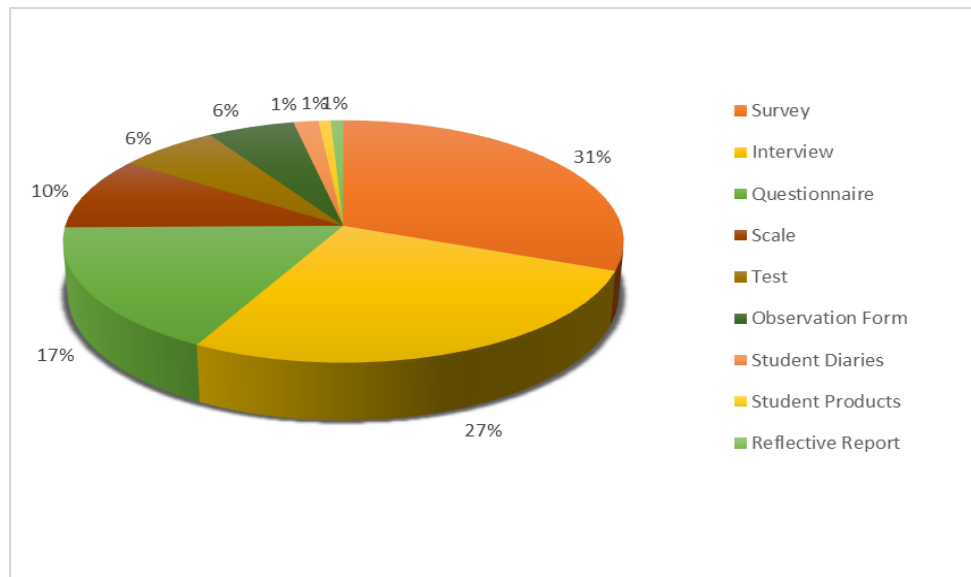

Figure 3. Data collection tools of ethics in education studies

It was determined that the data collection tools used in ethics in education studies were in parallel with research methods (document review, quantitative and qualitative studies are in the majority) and that surveys, interviews and questionnaires were used as data collection tools. As a result of the analyzes, it was also determined that scales, tests, observation forms, student diaries, student products and reflective reports were also used as data collection tools.

Findings on Data Analysis Methods in Ethics in Education Studies in ERIC and TR Index Databases

Within the scope of the seventh sub-problem of research, data analysis methods of ethics in educational studies were determined and presented in Table 6.

Table 6. *Data analysis methods of ethics in education studies*

Data analytics method	f	%
Statistical analysis	51	14,4
Content analysis	45	12,7
Statistical analysis + content analysis	12	3,4
Document analysis	10	2,8
Conceptual analysis	1	0,3
Unspecified	234	66,3
General total	353	100

It is seen in Table 5 that statistical analyzes are the most commonly used analysis method in data analysis methods of meta-synthesized ethics in educational studies. In the study, the use of quantitative research methods more than other research methods coincides with the result reached. The fact that qualitative research methods are mostly used after quantitative research methods explains why content analysis is also used more in data analysis methods compared to other analysis methods. Other analysis methods used in ethics in educational studies were determined as “statistical analysis + content analysis, document analysis, conceptual analysis”. The fact that most of the studies

consist of theoretical studies reflects the reason for the studies for which the data analysis method is not specified.

Distribution of Ethics in Education Studies in ERIC and TR Index Databases by Conclusions Reached

Within the scope of the eighth sub-problem of the research, the general framework of the results reached in ethics in educational studies is included in Figure 4.

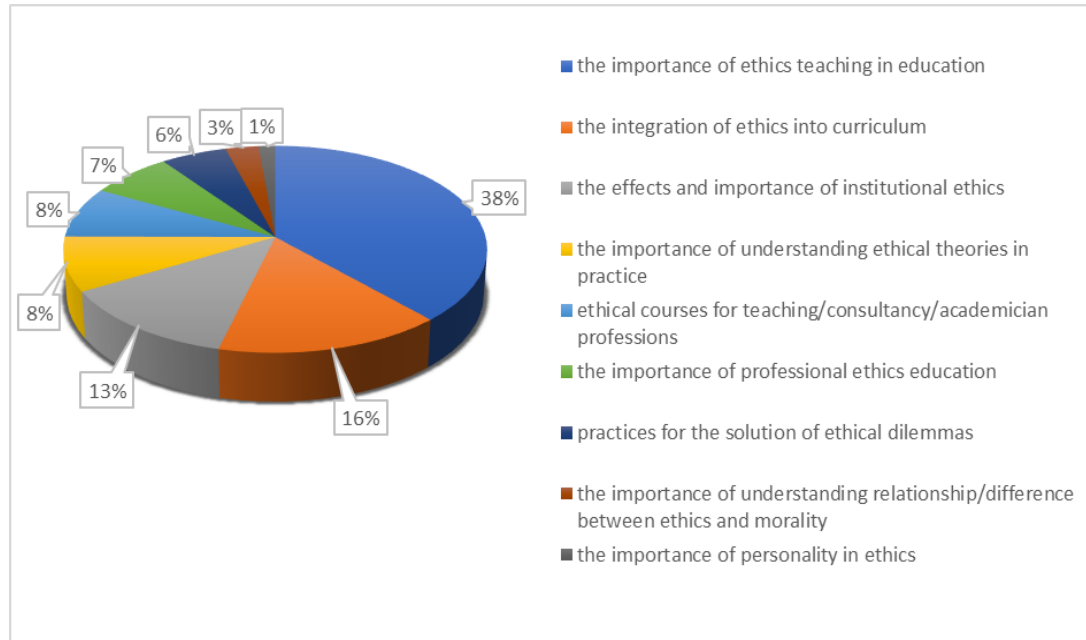

Figure 4. Conclusions reached in ethics in education studies

When the results of studies in the field of ethics in education were analyzed, it was determined that the results were united on common denominators rather than differences. The results reached were generally determined as “the importance of ethics teaching in education, the integration of ethics into curriculum, the effects and importance of institutional ethics, the importance of understanding ethical theories in practice, ethical courses for teaching/consultancy/academician professions, the importance of professional ethics education, practices for the solution of ethical dilemmas, the importance of understanding relationship/difference between ethics and morality, the importance of personality in ethics”.

Conclusion and Discussion

In this section, the findings and results obtained as a result of meta-synthesis in the current research were discussed. When the relevant field literature was examined, it was determined that there were only two studies in which scientific studies related to ethics were analyzed. The first study determined was the study conducted by Levent and Fayda Kınık (2017) in which the graduate theses in Databases of National Thesis Center of the Council of Higher Education on ethics in education and training were analyzed. The second study conducted by Taş and Bulut (2020) is the study on ethics in education and training in which the graduate theses in Databases of National Thesis Center of the

Council of Higher Education and the articles on ethics in education and training on the first 100 pages of the Google Scholar search engine are analyzed. For this reason, the results reached in this study were discussed by comparing the common elements questioned in 2 studies on graduate theses and articles on ethics in education and training conducted by Levent and Fayda Kınık (2017) and Taş and Bulut (2020).

In the recent study, firstly, distribution of ethics in education studies in ERIC and TR Index databases by year was determined. It was determined that ethics in education studies started in 1973. Since 2000, it was concluded that there was an increase in the number of studies and the integration of ethics in education issues and that the importance of ethics in education increased. The least studied years (one study each) were 1973, 1974, 1980, 1981, 1986, 1987 and 1988. The years with the highest number of studies in the field of ethics in education were determined as 2012, 2014, 2019, 2020 and 2021.

Levent and Fayda Kınık (2017) found in their study that the graduate theses on ethics in education and training started in 1998, and similarly, the graduate theses in Taş and Bulut (2020) started in 1998. Taş and Bulut (2020) determined in their studies that the ethical articles in education and training in Google Scholar started in 1994. It was concluded that the studies started in 1973 in ERIC and TR Index databases. The fact that ethics in education studies started earlier than graduate thesis studies has shown that research on the subject started earlier.

Examining the fields of studies with ethics subject, it was determined that the studies carried out in the field of ethics in education are mostly in subjects such as “the importance of ethics in education, ethics in teacher training programs, ethics in medical education, ethics in environmental education and ethics of higher education institutions”. Apart from these areas, the fields of study identified are “professional ethics, ethics in scientific research, ethics in schools and educational institutions, ethics in business and accounting education, ethics in engineering education, ethics in information technologies/social network/media use, religious education and ethics, ethics in special education programs, ethical leadership, ethics in social work programs, ethics in science education and training, ethics in health education programs, ethics in health education programs, ethics in preschool education programs, moral education and ethics, ethics in academics and counseling, ethics in music education, ethics in nursing education, ethics in psychological counselor education programs, war/violence/immigration and education-ethical policies, ethical citizenship, ethics in adult education, ethics in art education, ethics in physical education programs, ethics in mathematics education, ethics in sexuality education, ethics in veterinary medicine education, ethics in history education, ethics in medical physics education, ethics in journalism and communication education”.

When the research designs of meta-synthesized studies in the field of ethics in education were examined, it was determined that most of them were theoretical studies. It was determined that

another prominent pattern in research designs was literature analysis/review and document review studies. In the ethics in educational studies, it is noted after analyses that qualitative research methods are often preferred (studies that are specified only as qualitative research, case study, phenomenology study, action research, ethnographic research and field research). It was determined that only quantitative research methods (screening study, experimental research, scale development) were frequently used in studies. In addition, report studies, model development studies and mixed studies including ethical practices in education were also found.

Levent and Fayda Kınık (2017), and Taş and Bulut (2020) determined the most used research design as quantitative studies, the second most used research design as qualitative studies and the third most used research design as mixed studies in the graduate theses and articles the researchers analyzed. It was determined that the findings obtained from the studies similar to the findings of the current research.

In the fourth sub-problem of the study, the study groups of the studies in the field of ethics in education were analyzed. As a result of the analyses, it was concluded that the most studied participants were “university students, academicians, teachers and medical faculty students”. Due to the differentiation of the fields of study, different study groups were determined as “students of the department of business, students of the faculty of education, students of graduate education, students of the faculty of engineering, students of the department of accounting, science prospective teachers, high school students, parents, special education teachers, assistant doctors, nursing students, preschool teachers, university staff, university administrators, environmental educators, physical education teachers, technology educators, students of the faculty of journalism and communication, national park visitors”.

Levent and Fayda Kınık (2017) identified the first three ethical elements examined in their studies as school administrators, teachers and students. Taş and Bulut (2020) determined the study groups as teachers, prospective teachers and academic staff. It was concluded that the findings obtained from the studies coincide with the relevant sub-problem findings of the current research. The fact that teachers, students and academicians take part in the studies as a study group is that these studies are carried out in subjects of ethics and education.

Other variables synthesized in the current study were determined that most studies used criterion sampling with a rate of 46%; simple random sampling with a rate of 18%; purposeful sampling with a rate of 14%; random sampling with a rate of 11%; stratified sampling with a rate of 5%; appropriate sampling with a rate of 3%; and snowball sampling techniques with a rate of 3%.

The findings of the meta-synthesized studies on data collection tools and data analysis methods are as follows; in these studies, data collection tools included questionnaires (31%), interviews (27%), questionnaires (17%), scale (10%), test and observation forms (6% each), student

diaries, student products and reflective reports (1% each). Data analysis methods included Statistical Analysis (14%), content analysis (13%), statistical analysis + content analysis (3%), document analysis (3%) and conceptual analysis (used in only 1 study). It was found that data analysis methods were not specified in 66% of the studies. It is not accidental that sampling methods, data collection tools and studies are in parallel with the distribution of research methods.

In the current research, the results of studies in the field of ethics in education have also been subjected to meta-synthesis. Study results in general are collected under titles such as “the importance of ethics teaching in education, the integration of ethics into curriculum, the effects and importance of institutional ethics, the importance of understanding ethical theories in practice, ethical courses for teaching/consultancy/academician professions, the importance of professional ethics education, practices for the solution of ethical dilemmas, the importance of understanding relationship/difference between ethics and ethics, the importance of personality in ethics”. When the results obtained in the studies were examined in detail, it was recommended to integrate courses, modules or models aimed at increasing the ethical knowledge/awareness of individuals in adult education and public education courses and improving their professional ethics knowledge and decision-making skills in the programs at the education levels. In the study results, it was proposed to teach ethics to individuals in teaching environments, to expand the scope of ethics courses and courses, to develop practices for identifying and solving deficiencies, to determine ethical dilemmas and decision-making mechanisms in different professions, to teach virtue ethics and to ensure ethical development together with personality development. Philosophical approaches in ethics, the importance of leadership ethics and citizenship ethics, environmental ethics and environmental problems, ethical principles in the use of technology, institutional ethical problems and solutions were determined among the issues that were pointed out in the results of the study and proposed solutions to the subject.

It is thought that studies and practices in the field of ethics in education will increase ethical awareness. For this reason, in the current research, meta-synthesis of scientific studies in the field of ethics in education was carried out according to different variables and it was aimed to determine the current situation. Scientific studies examined in the study were accessed from ERIC and TR Index databases. No date limit was made for the studies scanned in the study, and the date of the oldest dated study (1973) was accepted as the start date for the synthesized studies.

Kaynakça

- Acar, A. G. (2000). *Etik değerlerin kurumsallaştırılması üzerine bir araştırma*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Altınkurt, Y. & Yılmaz, K. (2011). Öğretmen adaylarının öğretmenlerin mesleki etik dışı davranışlar ile ilgili görüşleri. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(22), 113-128.
- Arslan, M., & Ağdelen, B. (2020). Teacher and administrator perceptions of religion and ethics education practices in the primary schools of trnc. *International Journal of Curriculum and Instruction*, 12(1), 225-234.
- Adami, R. (2014). Toward cosmopolitan ethics in teacher education: An ontological dimension of learning human rights. *Ethics and Education*, 9(1), 29-38.
- Adem, M. (1980). Eğitimin kalkınmadaki yeri ve önemi. *Ankara University Journal of Faculty of Educational Sciences*, 13(1), 1-16.
- Altbach, P. G., Reisberg, L. & Rumbley, L. E. (2019). *Trends in global higher education: Tracking an academic revolution*. Brill.
- Arslan, S. (2015). Eğitim ve etik. *Turkish Studies International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 10(7), 111-124.
- Ashby-King, D. T. & Boyd, K. D. (2020). Integrative ethical education: An exploratory investigation into a relationally based approach to ethics education. *Journal of Communication Pedagogy*, 3, 65-81.
- Ayeni, M. A. & Adeleye, J. O. (2014). Teacher education and social ethics. *International Journal of Education and Literacy Studies*, 2(2), 1-3.
- Aynal, Ş., Kumandaş, H. & Ersanlı, K. (2013). Okul öncesi öğretmenlerine yönelik mesleki etik ilkeleri ölçeği geliştirme çalışması. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(1), 429-442.
- Bhardwaj, A. (2016). Importance of education in human life: A holistic approach. *International Journal of Science and Consciousness*, 2(2), 23-28.
- Boon, H. J. & Lewthwaite, B. E. (2016). Teacher ethics: The link between quality teaching and multi-ethnic and multiracial education. *Athens Journal of Education*, 3(4), 331-344.
- Boon, H. J. & Maxwell, B. (2016). Ethics education in Australian preservice teacher programs: A hidden imperative?. *Australian Journal of Teacher Education (Online)*, 41(5), 1-20.
- Burroughs, M. D. & Barkauskas, N. J. (2017). Educating the whole child: Social-emotional learning and ethics education. *Ethics and Education*, 12(2), 218-232.
- Canary, H. E., Taylor, J. L., Herkert, J. R., Ellison, K., Wetmore, J. M. & Tarin, C. A. (2014). Engaging students in integrated ethics education: A communication in the disciplines study of pedagogy and students' roles in society. *Communication Education*, 63(2), 83-104.

- Chang, Y. H., Chang, C. Y. & Tseng, Y. H. (2010). Trends of science education research: An automatic content analysis. *Journal of Science Education and Technology*, 19(4), 315-331.
- Chowdhury, M. (2018). Emphasizing morals, values, ethics, and character education in science education and science teaching. *Malaysian Online Journal of Educational Sciences*, 4(2), 1-16.
- Coşkun, B. & Çelikten, M. (2020). Öğretmenlik meslek etiği üzerine bir inceleme. *OPUS International Journal of Society Researches*, 15(21), 686-710.
- Çalık, M., & Sözbilir, M. (2014). İçerik analizinin parametreleri. *Eğitim ve Bilim*, 39(174), 33-37.
- Demir, G. (2020). Akademisyenlik mesleğinde etik kod arayışı. *Toplum ve Kültür Araştırmaları Dergisi*, 6(6), 65-80.
- Demirtaş, E. (2019). Öğretmen adaylarının sağlık okuryazarlıkları ve sağlıkla ilgili yaygın inanışlara ilişkin biyolojik muhakemeleri. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Edling, S., Sharp, H., Löfström, J. & Ammert, N. (2020). Why is ethics important in history education? A dialogue between the various ways of understanding the relationship between ethics and historical consciousness. *Ethics and Education*, 15(3), 336-354.
- Elçi, B., & Elçi, G. (2022). Eğitimde önemli bir motivasyon unsuru; Yaştan bağımsızlık düşüncesi. *Bartın Üniversitesi Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 6(1), 17-26.
- Em, A. (2005). Küreselleşen dünyada öğretim ve eğitimin önemi ve bu kapsamda hukuk öğretimi ve eğitimi. *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, 18(61), 27-34.
- Erdem, A. R., & Altunsaray, M. (2016). Eğitimde niteliği belirleyen önemli bir etken: Eğitim etiği. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 23, 21-30.
- Escámez, J., García López, R. & Jover, G. (2008). Restructuring university degree programmes: A new opportunity for ethics education?. *Journal of Moral Education*, 37(1), 41-53.
- Fantus, S. (2020). Teaching note—theatre of the oppressed and social work ethics education: An innovative teaching module. *Journal of Social Work Education*, 56(3), 607-613.
- Ferrell, O. C., Fraedrich, J. & Ferrell, L. (2010). *Business ethics: Ethical decision making and cases*. (8. Baskı). South-Western: Cengage Learning.
- Fingfeld, D. L. (2003). Metasynthesis: The state of the art—so far. *Qualitative Health Research*, 13(7), 893-904.
- Gardelli, V., Alerby, E. & Persson, A. (2014). Why philosophical ethics in school: Implications for education in technology and in general. *Ethics and Education*, 9(1), 16-28.
- Gülcan, N. Y. (2015). Discussing the importance of teaching ethics in education. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 174, 2622-2625.
- Güven, İ. (2019). *Eğitim tarihi*. Ankara: Pegem Yayınları.

- Herkert, J. R. (2002). Continuing and emerging issues in engineering ethics education. *The Bridge*, 32(3), 8-13.
- İlgaz, S. & Bilgili, T. (2006). Eğitim ve öğretimde etik/ethics in training and teaching. *Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14, 199-210.
- Jafralie, S. N. & Zaver, A. (2019, February). Teaching religious education: The ethics and religious culture program as case study. In *FIRE: Forum for International Research in Education*, 5(1), 89-106.
- Joiner, J. M. (2019). Digital ethics in social work education. *Journal of Teaching in Social Work*, 39(4-5), 361-373.
- Jokhi, M. E. & Jokhi D. M. (2014). Values & ethics in education: "need of the day". *International Journal of Business Quantitative Economics and Applied Management Research*, 1(5), 117-123.
- Karatay, M. (2022). Akademik etik. *Uluslararası Anadolu Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(1), 196-214.
- Kıroğlu, K. (2020). *Eğitimle ilgili temel kavramlar*. K. Kıroğlu & C. Elma (Ed.), *Eğitime giriş* (10. baskı) içinde (ss. 2-17). Ankara: Pegema Yayınları.
- Kidd, D., Miner, J., Schein, M., Blauw, M. & Allen, D. (2020). Ethics across the curriculum: Detecting and describing emergent trends in ethics education. *Studies in Educational Evaluation*, 67, 100914.
- Korim, V. & Hanesová, D. (2010). The role of character education and its equivalent subjects in the school curriculum in Slovakia and selected European countries. *The New Educational Review*, 21(2), 81-96.
- Lau, C. L. (2010). A step forward: Ethics education matters!. *Journal of Business Ethics*, 92(4), 565-584.
- Levent, F. & Fayda Kınık, Ş. F. (2017). Türkiye’de eğitim-öğretim alanında etik konulu yapılan lisansüstü tezlerin incelenmesi. *İş Ahlakı Dergisi*, 10(1), 99-114.
- Mahmutoğlu, A. (2009). Etik ve ahlâk; benzerlikler, farklılıklar ve ilişkiler. *Türk İdare Dergisi*, 81, 463-464.
- Malone, D. M. (2020). Ethics education in teacher preparation: A case for stakeholder responsibility. *Ethics and Education*, 15(1), 77-97.
- Martin, C. (2013). On the educational value of philosophical ethics for teacher education: The practice of ethical inquiry as liberal education. *Curriculum Inquiry*, 43(2), 189-209.
- Mayhew, B. W. & Murphy, P. R. (2009). The impact of ethics education on reporting behavior. *Journal of Business Ethics*, 86(3), 397-416.
- Mion, G., & Bonfanti, A. (2019). Drawing up codes of ethics of higher education institutions: evidence from Italian universities. *International Journal of Educational Management*, 33(7), 1526-1538.

- National Communication Association. (2015). *Drawing learning outcomes in communication into meaningful practice: Learning outcomes in communication project*. Washington, DC: Author. <https://www.natcom.org/learning-outcomes-communication> adresinden erişilmiştir.
- Nirupama, M., & D'Souza, M. D. J. (2021). Values and ethics in education. *International Research Journal of Modernization in Engineering Technology and Science*, 3(2), 732-741.
- Okougbo, P. O., Okike, E. N. & Alao, A. (2021). Accounting ethics education and the ethical awareness of undergraduates: An experimental study. *Accounting Education*, 30(3), 258-276.
- Onumah, R. M., Simpson, S. N. Y. & Kwarteng, A. (2021). The effects of ethics education interventions on ethical attitudes of professional accountants: Evidence from Ghana. *Accounting Education*, 30(4), 413-437.
- Özen, E. (2019). Eğitimde dijital dönüşüm ve eğitim bilişim ağı (EBA). (editöre mektup). *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 5(1), 5-9.
- Özgen, C. (2015). Ethics education in undergraduate engineering curricula. *Türkiye Biyoetik Dergisi*, 2(2), 104-116.
- Özkan, H. H. & Çelikten, M. (2018). Öğretmenlik meslek eğitimi ile ilgili etik olmayan durumlar. *Turkish Journal of Educational Studies*, 5(2), 76-84.
- Polat, S. & Ay, O. (2016). Meta-sentez: Kavramsal bir çözümleme. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi*, 4(2), 52-64.
- Selçuk, Z., Palancı, M., Kandemir, M. & DüNDAR, H. (2014). Eğitim ve bilim dergisinde yayınlanan araştırmaların eğilimleri: İçerik analizi. *Eğitim ve Bilim*, 39(173), 430-453.
- Sethy, S. S. (2018). Academic ethics: Teaching profession and teacher professionalism in higher education settings. *Journal of Academic Ethics*, 16(4), 287-299.
- Smith, W. C., Fraser, P., Chykina, V., Ikoma, S., Levitan, J., Liu, J. & Mahfouz, J. (2017). Global citizenship and the importance of education in a globally integrated world. *Globalisation, Societies and Education*, 15(5), 648-665.
- Sporre, K. (2019). Assessing ethics education through national tests—an advantage or not?. *Journal of Curriculum Studies*, 51(2), 262-278.
- Taş, C. & Bulut, K. (2020). 1994-2020 yılları arasında eğitim-öğretim alanında yapılan etik konulu bilimsel çalışmaların farklı değişkenlere göre incelenmesi. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 17(46), 234-264.
- Tabensky, P. (2020). Ethics and education as practices of freedom. *Educational Philosophy and Theory*, 53(6), 568-577.

- Thorne, S., Jensen, L., Kearney, M. H., Noblit, G. & Sandelowski, M. (2004). Qualitative metasynthesis: Reflections on methodological orientation and ideological agenda. *Qualitative Health Research*, 14(10), 1342-1365.
- Timulak, L. (2009). Meta-analysis of qualitative studies: A tool for reviewing qualitative research findings in psychotherapy. *Psychotherapy Research*, 19(4-5), 591-600.
- Uğurlu, H. (2020). Bilimsel araştırmalarda etik. *Ahi Evran Akademi Sosyal Bilimler Dergisi*, 1(1), 67-78.
- Yıldırım, B. (2016). An analyses and meta-synthesis of research on STEM education. *Journal of Education and Practice*, 7(34), 23-33.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldız, N. (2012). Etik ile ahlak ayrımı. *Felsefe Arşivi*, (35), 23-36.